

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden pénteken 16 oldal terjedelemmel.

A „Magyar Néplap” előfizetési ára: Egész évre 1 frt 80 kr. Fél évre — „ 95 „ Negyed évre — „ 50 „ Egyes szám 4 kr.	A „Magyar Néplap” és „Mezőgazda” előfizetési ára: Egész évre 3 frt — kr. Fél évre 1 „ 50 „ Negyed évre — „ 80 „	Felelős szerkesztő: LEPSÉNYI MIKLÓS. Társ-szerkesztő: NÉMETH GELLÉRT.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. ker., Döbrentel-utca 18. sz. — Ide küldendők az előfizetési penzek, valamint a lapba szánt mindennemű közlemények, hirdetések és esetleges reklamációk. Egy 5 hasábos hirdetési peticior ára 10 kr.
--	--	--	--

Tisztázzuk az eszméket!

Észrevettek bennünket. Köszönjük a szives figyelmet!

Igen tiszteletre méltó helyről figyelmeztetnek, hogy nem tanácsolják a felekezeti alapon álló pártalakítást; sőt egyenesen ki is mondják: nem helyeslik a *katholikus néppárt* szervezését!

Egész tisztelettel vesszük tudomásul a szives figyelmeztetést, és megvalljuk magunk sem tartjuk egészséges állapotnak, ha politikai pártok vallásos jelszavak alatt szervezkednek, s úgy vagyunk meggyőződve, hogy ezt csak a kényszerűség, a végső szükség, a legmagasztosabb vallási érdekek veszélyben forgása igazolhatja.

S valjon nem ott állunk-e?

Nem áll-e a kormány, kálvinistaság és zsidóságnak egész szervezett szövetsége a katholicismus ellen?

Nem-e a kálvinista pápa fia, Tisza István hirdette ki a háborút

Komáromban? nem a Haas és Deutsch-cég pecsételte meg a sz. szövetséget a „Pesti Naplóban”?

Ki az az idegen Jeruzsálemben, ki előtt mindezek ismeretlenek? És mi volt oka a háborúnak? Nem a kálvinista türelmetlenség? Mely a

kormány hatalmával akarta erőszakolni a katolikus papot, annak elismerésére, hogy a kálvinista vallás éppen olyan igaz vallás mint a katolikus, tehát osszuk meg a gyermekeket. Persze a kálvinista fölvilágosultság azt nem éri föl észszel,

hogy az igazság csak egy és aki meg van győződve az igazságról, és annak fölkennt szolgája, az tudva és akarva nem szolgálthatja ki, nem küldheti a rábizottakat a tévely karjaiba.

Hivatkoztak a törvényre.

Hát igaz. Megalkottattott az a törvény a hithű katolikusok és különösen a főpásztorok tiltakozása és ellenzése dacára; mely ha végrehajtatik azonnal ugyanazon ellenállással találkozik, melylyel ma. Hogy eddig béke volt, annak köszönhető, hogy nem hajtattott végre. Természetesen az megint nem fér a fölvilágosult kálvinista fejekbe, hogy lehet a törvényeknek ellenszegülni. Azt ők nem tudják, hogy a haza követelhet alattvalóitól pénzt, vagyont, életet és vért, de vallásos meggyőződés megtagadá-

Vilmos királyi herceg.

sát soha. Azt is elfelejtették, hányszor szegültek ellen apáik, a *vallás ügye* alatt, országos törvényeknek. No de nem teszek nekik szemrehányást. Hiszen Kalvin János még akkor nem élt, mikor sz. Péter a hatalomnak szemébe

Szives bizalommal kérjük tisztelt elbarátainkat, lapunknak apostoli buzgósággal való folytonos terjesztésére, mert magasztos eszméink magvait csak így leszünk képesek széles körben elvetni és magunknak a jövőt biztosítani. Szerk.

mondta hogy „inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek.“

Ebből eredt az összetűzés. Ez a háboru magva.

A kormány felült a kálvinista heccelésnek. Nyakig beleugrott az egyházpolitikába és felsült. Mert a katolikus papok, nem borultak le a hatalom bálványára előtt.

Ekkor megkezdődtek a fenyegetések. Ha nem akarjátok elhinni, hogy a kálomista vallás olyan igaz vallás mint a katolikus, majd törvénybe ígattuk, hogy minden vallás igaz vallás, a zsidó is, a pogány is: sőt hogy a felekezetienség, vagyis a teljes vallástalanság, az is igaz vallás! A világ csodálkozott: nini, hát az igazságot is úgy lehet csinálni az országgyűlésen? A gondolkozó emberek pedig mosolyogtak, és fejeiket csóválták: mi lesz ebből?

Majd megfenyegették a papokat, hogy elveszszük az anyakönyveket tőletek! A papok nevettek. Jól van vegyétek el; legalább nem kell az államot ingyen szolgálni. Mert míg egy keresztlevelet kiad a pap pénzért, legalább hatot ki kell adni ingyen, árvaügyben, katonaiügyben, adóügyben, telekkönyvi betét ügyben stb. Azután még azt is hányszor elhányják a jegyzők, hányszor kell újra kiadni!

Megkezdtek a birságolást. Szólt a dob Magyarországon. Büntették a papokat. Miért? Mert kereszteltek!

De a papok csak nem hátráltak. Ekkor játszották ki a legnagyobb tromfot, a polgári házasságot. Gondolván, erre csak megijednek püspökök és papság s az egész ultramontán armádia, mert ez a disznevünk!

Ez kétségkívül nagy sérelem a katholicizmusra. Nem mintha megdöntené az egyházat. Nem döntötte meg máshol sem. De mert igen veszedelmes csapda a lelkek számára. Tárt kapu és pártfogás a hitetlenség és erkölestelenség számára s az egyház befolyásának aláásása, mint ezt a kormány a törvény indokolásában maga hirdeti. A fenyegető veszély nagysága, az egyház félttet nagy érdekeinek, a szentség profanálásának félelme, úgy látszott mintha a szelid lelkű főpásztorok közül egyiket másikat megíngatta volna: ha meg nem erősíti őket Péter utóda, kiért Krisztus imádkozott, hogy hite meg ne fogyatkozzék soha, s erősítse meg társait is.

Hogy hogyan erőszakoltattak keresztül az egyházüldöző javaslatok az alkotmányosság gunyjára, arról nem szólok. Csak röviden vázolni óhajtottam a magyar kulturharc történetét. S most kérdek mindenkit, ki nem aludta át a legközelebbi múlt éveket, ki ellen ment a hajsza? Nem a katholicizmus ellen? Ki volt a szitója a

viszálynak? nem a kálomista tiszteletesek? S ki adta a taktust hozzá, nem a zsidó sajtó?

Minden meg van támadva, ami katolikus, s ami a hithű katolikusnak drága. A vallás maga, a hit tanai, az egyház szentsége, a főpásztorok és papság tekintélye, a hivek hitvallásának és erkölcsének!

S ez nem minden.

Legujabban valóságos hajsza megy a katolikus iskolák elközösítésére. A legujabb törvény szerint 50—60 frtjával akarja összevásárolni a kormány az iskolákat, hogy felekezetienné tegye azokat. Mert bizik benne, hogy népünk 50—60 frtnyi segélyért kész eladni hitvallásos iskoláját. S ha ez nem sikerül, számítva, hogy az ötödéves korpótléket minden 5 évben, minden tanítónak 50 frtos fizetésemelését bizonyosan nem fogják megbírni a katolikus hitközségek, tehát akkor ölébe hull minden iskola. Valjon ez ki ellen megy? A kálvinisták mit törődnek a vallásos szellemmel? Nekik jó kálvinista valaki, akármit hisz, csak — gyűlölje a katolikus. Szász Károly tehát önmaga ajánlotta fel a kormánynak a kálv. iskolákat. Hanem a katolikus iskolákra ez életkérdés. Mert mi az a felekezetienség, mint hogy be lehet hozni a katolikus iskolákba, kálvinista, zsidó, hitetlen tanítókat. Csak a vak nem látja, hogy ez gyökerében, csirájában való megtámadása a katholicizmusnak!

A Pázmány alapította katolikus egyetemen a protestantizmus uralkodik egyénekben és elvekben. Nyíltan hirdettetik a katolikus-ellenes egyházgyűlölet és egyházüldözés, a forradalmat és állammindenhatóságot hirdető tanok. Az egyetemre lépő katolikus ifju, midőn onnan visszajön az életbe, akárhány esetben teljesen vallástalan, saját egyházát lenézi, üldözi s annyira elfogult, hogy még csak tájékozni sem akarja magát annak tanai felől, hanem az ott nyert utasítások szerint kihallgatlanul elítéli, megveti azokat és kérődzik azon morzsákon, melyeket a forradalom szülte liberálizmus az egyház elveiből elorzott és eltorzított.

Középiskoláinkról azt mondta Szász Károly, hogy azok nem is mieink.

Alapítványaink közalapítványok, hogy a kálvinisták is osztozhassanak fölöttük.

Ez az elmélet nem sikerülven, most a 848. XX. t.-c. ráncigáltatik mind untalan elő, mely szerint *az állam javadalmaz minden vallásfelekezettel.* Ennek azon értelmet akarják tulajdonítani, hogy az állam vegye el a katolikus egyházvagyont és ossza meg a kálvinistákkal meg zsidókkal. Ha egy új felekezet támad pl. a nazarénusság, majd az üdv hadserege, akkor új osztás következik. De természetesen mindig a katolikusokét osztjuk el, a kálvinistákét nem szabad,

mert az nem államvagyon, a katolikusoké ellenben *államvagyon*. Így hirdetik Eötvös Károlyék és Haas-Deutchék.

Pedig ez az államvagyon-elmélet nem egyéb hazugságnál. A létező okmányok, alapítványok és adománylevelek közül egy sem tanúsítja, hogy azok államvagyonból adományoztattak volna, azon céllal, hogy a majdan keletkezendő felekezetekkel megosztassanak. Hanem a fönlevő okmányok kivétel nélkül azt bizonyítják, hogy a kath. egyházvagyon legnagyobb részben egyes papi és világi egyének adományozása, szerzemény, és kath. eredetű egyéb alapítványok és hagyományokból származik. Ami pedig királyi adományozásu, az ugyanazon elidegeníthetetlen jogalapon nyugszik, mint bármely más királyi adományozásu nemesi birtok.

De ha ez az elmélet nem állna meg, van készletben már egy má-ik. Nem régiben azt irta Pap Gábor ugynevezett reformált „püspök“ ur a komáromi apátnak, hogy ne nevezze őket reformátusoknak, mert *ők is katolikusok*. E sorok írójának volt alkalma betekinteni a kérdéses levélbe. — Ki nem látná itt a lólábat. Hogy ha a kath. egyházvagyonnak kath. jellegét nem sikerülne elvitatni, azon a címen oztozkodhasanak benne, hogy *ők is katolikusok!* A kálomisták a vagyon kedvéért készek katolikusoknak is elnevezni magukat.

Ezek után újra kérdem, mi nincs még megtámadva, mi nincs még kérdésessé téve?

Lábbal tapodva benső meggyőződésünk, szentségi intézményeink! Megtámadva iskoláink, vagyónunk! Alapítványaink, intézeteink idegen kezekben. Főpapjaink kinevezésére mindenki befolyást gyakorol, országgyűlés, kormány, pártok, sajtó, kálvinisták, zsidók, *csak katolikusok nem!* Ki nem emlékeznék rá, hogy Száz Károly nyiltan hirdette, ki az ő jelöltje egy előkelő kath. főpapi székre; midőn pedig a katolikusok csak óhajuknak mertek kifejezést adni, ledorongoltattak!

Hát még ez sem a végső szükség ideje? mire kell még várunk? Mig mindenből kifosztanak?

Mi azt valljuk, itt az idő, a végső idő a kath. párt megalakítására!

Avagy ki fog megvédelmezni bennünket? Mert azt a figyelmeztetés is beismeri, hogy a katolikusoknak megvannak a maguk sérelmeik. Valjon egyes katolikusok? De hisz ki nem ismeri a mi országgyűlésünkön uralkodó gyakorlatot? Ha mint katolikus mert felszólalni valamely képviselő, mindjárt zug az egész ház: itt nincs se kath., se kálv., se zsidó, itt képviselők vannak; itt felekezeti dolgokat nem tárgyalunk; itt felekezeti szempontok nem irányadók. Hanem kál-

vinista vagy zsidó szólhat ilyen minőségben; akkor csupa fül és csupa figyelem az egész ház.

De ha meghallgatnák a katolikus képviselőt, mint ilyent, azt mondanák ez egyéni felfogás, magánvélemény, nincs feljogosítva a katolikusok nevében szólani!

Okvetlenül szükséges tehát a kath. párt, mely jogositva legyen ezen címen szólani!

Ki kell tehát bontani azt a kath. zászlót, hadd lengjen büszkén, szabadon! Ki kell tüzni mielőbb, haladék nélkül! Mindjárt a felső-őri sáncokra!

A kormány azzal korteskedik, hogy szövetséget kötött minden párttal, s aki a polgári házasság barátja, bármely politikai párthoz tartozzék, az ő jelöltjére szavaz. Ezzel adva van a kötelesség minden hithű kath. számára, ki a polgári házasságot ellenzi, állást foglalni a kormány jelöltje ellen. Kötelessége első sorban kath. párti jelöltet állítani. Ha ez kivihetetlen, kötelessége olyan más párti jelöltre szavazni, ki a kormány egyházüldöző politikájával szemben ellenzék. De semmiesetre sem szabad ölbe tett kezekkel néznünk az ellenség garázdálkodását.

Ha van alkotmány Magyarországon, nekünk is van ahhoz jogunk! S ha van jogunk, ki tilthatja el, hogy azzal éljünk! Törvénytelen dolgozni se nem kívánunk, se nem cselekszünk. Ha pedig Isten, igazság, jog mellettünk, az erőszak és törvénytelenység csak addig uralkodhatik, míg szembe nem állunk vele.

Azért Isten nevében Egyházért és Hazáért előre!

Polgártárs.

POLITIKAI HIREK

Gyergyói választási mozgalmak. Gy.-sztl.-Miklósról írják: Az ugynevezett liberális lapok addig hirdetik, hogy Mikó Árpád képviselőnk kinevezik Udvarhely-megye főispánjának, hogy már felig-meddig el is hiszszük. A választó közönség nem is bánná ezt, mert legalább alkalma volna arra, hogy az egész ország előtt megmutassa, milyen politikát kíván követni e kerület. Mikó Árpád ugyanis a gy.-sztl.-miklósi kerület politikai meggyőződésével ellentétes álláspontot foglalt el, midőn az egyházpolitikai javaslatot elfogadta s bizony e miatt nem a legjobb emléket hagyta hátra nálunk, kivált ha meggondoljuk, hogy a csikmegyei többi képviselő mint az egyházpolitikai javaslatok ellen szavazott.

A felső-őri kerület ellenzéki férfiai bámulatunkat méltán kiérdemlő dicső közönyösséggel próbálják az ellenzék ügyét kompromittálni. Azaz mit beszéltek közönyösségről! Hát nem megható szorgalommal ásitgatnak-e s nem szidják-e ritka igyekezettel azokat a hitvány sült galambokat, amiért nem röpülnek a szájukba! Mit tehetnek ők róla, ha hiába minden táltó-

gatás. Azt talán csak nem kívánhatjuk, hogy sopánkodásnál egyebet is tegyenek. Már hogy is tehetnének valamit, mikor bizonyos, hogy kis ujjuk mozdulata is a miniszter ur bukását idézné elő. Ennek fele se lenne tréfa. Hát nem elég az, ha a parasztság bolondítására játszik az ellenzék? Azt csak nem kívánhatni józan ésszel, hogy a parasztság kedvéért a miniszter kegyét megvessék s komolyan ellenzékiek legyenek. Majd mindjárt e! Talán megvesztek, hogy lemondjanak a kitüntetésekről, az előléptetésekről, a piros nyakravalókról, azért, hogy a parasztnak legyen kenyere. A fő manap az alkalmazkodni tudás. Játszani az ellenzék, de nem csinálni nehézséget a kormánynak. Így el lehet azt is érni, hogy a komoly ellenzékiet magunkhoz láncoljuk s ámitjuk mindaddig, amíg hagyják magukat. Mire aztán szemek fölnyílnak, régen elkéstek attól, hogy számbaveendő kellemetlenséget okozhatnának. Igazán gyönyörű ellenzékieskedés. Büszke lehet rá nemes Vasvármegye, hogy az ő talaján fakadt e pompás virág.

Wekerle Nagybányán.

Wekerle Sándor nemcsak Magyarország miniszterelnöke és pénzügyminisztere egy személyben, nemcsak tizenhárompróbás szabadvőmives s a kereszténység esküdt ellensége, nemcsak a házasság szentségének letiprója s a polgári házasság, e szabadvőmives öröki tálalmány behozója, hanem egyuttal Nagybánya képviselője is. Jól kiválasztotta magát a t. miniszterelnök ur a kerület, hol nem kell félnie, hogy pogány fejéhez záj tojásokat, igazsághoz nem szokott szájába lócitromokat röpit a hallgatóság, hisz e bányavidék kicsinye és nagyja mind állami bányamunkás, ki köteles Wekerle urat okos embernek tartani és káromlásait is kénytelen szent áhitattal fogadni, ha csak azt nem akarja, hogy szolgálataiból elbocsássák, szájából a kenyeret kitépjék. Mi értékük sincs tehát azoknak a megparancsolt éljeneknek, melyeket Wekerle ur beszédeért kapott, mert nem független emberek, hanem állami munkások ajkairól jöttek. Ne is legyen valami nagyra a miniszterelnök ur ez éljenekkel, mert meglehet győződve, hogy azok az éljenző, kalaplengető állami rabszolgák a háta mögött szídják mint a jégeső, maguk között utálattal szólnak politikájáról s undorral fordulnak el becses személyétől.

Hanem Wekerle ur ma még ezt nem hiszi el. Ő csak a hízegés dicsőítő szavait hallja, a magasztalás sugaraiban sütkeznek, de eljön az idő, midőn a magas polcra óriási bukással a porba fog hullani. Nem tűri Isten, hogy a fák az égbe nőjjenek.

A megérkezés.

A miniszterelnök szombaton indult Nagybányára *Gränzenstein* miniszteri tanácsos, *Popovics* osztálytanácsos, *Gelléri* fogalmazó, *Radvánszky Géza*, *Farbáky* István, *Gajári* Ödön, *Szaplonczay* Miklós orsz. képviselő társaságában. Nagy-Károlyban *Nagy* László alispán több tisztviselővel felszállt a vonatra. Reggel 7 órakor ért a vonat *Szatmárra* hol *Ujfalussy* főispán élén nagyobb közönség fogadta. A főispán üdvözlő szavaira köszönőleg felelt s örömet fejezte ki, hogy a vidékkel ismét érintkezhetik. Ezután kocsira ült s a városba hajtattott. A városházán többek látogatását fogadta; majd bekocsizta a várost, megtekintvén a két gimnáziumot és a leánynevelőintézetet. Visszatérve a városházára, a megye küldöttségét fogadta. Ezután villásreggelit véve, Nagybányára indult.

Nagybányán taracklövésekkel és cigányzenével fogadták a vonatról lelépő miniszterelnököt. A város polgármestere *Turmann* Olivér a közönség nevében üdvözölte, mely után hosszú kocsisor szállította a számos vendéget a városba. A miniszter *Bicsánszky* bányagazgató házába hajtattott, a hol szállása volt. Innét az országos bányászati kongresszus vándorgyűlésére ment, mely szintén most tartatott Nagybányán, hol *Teleky* Géza gróf üdvözölte.

Délután a disztrakomán vett részt, a nagy fogadóban. A beszámoló beszéd, mely miatt Nagybányára tulajdonképen ő kegyelmessége elfáradt, esti 6 órakor volt a szabad ég alatt. A teret nagy sokaság lepte el, mely élénk kíváncsisággal lepte a miniszterelnök nyilatkozatait.

A miniszter beszéde

Beszéde elején örömeinek adott kifejezést, hogy választói között ismét megjelenhetett, s előttük a politikai helyzetről alkalma van nyilatkozhatni. Ezután csakhamar áttért az egyházpolitikai kérdésekre. Beszédének e részét igen bő kivonatban itt adjuk, hogy alkalmuk legyen t. olvasóinkat meggyőződni arról, mennyire nem tud e javaslatok mellett még azok kifundálójá se egy okos szót, egy meggyőző okot fölhozni. Olvassa el közönségünk s győződjék meg, mily üres, mily silány, mily tartalmatlan beszéd az, melyet az egyház politika mellett mondani lehet, ha egy miniszter mondja is.

A vallás szabadgyakorlásának kérdése, a házasságjog szabályozása és ezzel kapcsolatban a polgári anyakönyveknek behozatala, szóval az egyházpolitikai kérdések uralkodtak az utóbbi két év folyamán a politikai helyzetben. Semmi sem bizonyítja inkább e kérdések megoldásának politikai szükségességét, mint az a körülmény, hogy *nem volt egyetlen politikai párt*, nem egyetlenegy komoly államférfi, ki ezen kérdéseket fel nem vetette volna (Ugy van!) és semmi sem igazolja inkább e kérdések megoldásának sürgősségét, mint azok a jelenségek, melyekkel immár nem elvontan, hanem a mindennapi életben találkozunk és melyek a *vallási közönyben, a házassági kötelék könnyű felbontásában, meglazulásában és a családi életre való visszahatásában nyilvánulnak*. Hagyományos elvként követelték a magyar politikusok is, követelte a nagy közvélemény is, hogy *legyen viszonyosság, legyen kölcsönös méltányosság, legyen jogegyenlőség a különböző vallásfelekezetek között és a vallás szabadgyakorlása mellett mindenek felett biztosítsák az állami érdekek határozott megóvása*.

Ilyen viszonyok közt, t. uraim, ezeknek a kérdéseknek megoldását elodázni nem lehetett. Az elodázás könnyű politika lett volna, a mely azonban nagyon megboszulta volna magát.

Ezt a politikát, uraim, mi magunkévá nem tehetjük, hanem ezek a viszonyok, a melyeket az imént ecseteltem, adták meg egyuttal a megoldásnak a módzatait is, adták meg azt a megoldási módzatot, hogy akkor, midőn ellentétbe jöttek egymással, nemcsak egyes vallásfelekezeteknek felfogásai, hanem midőn látszólagos ellentétbe került az egyeseknek vallási meggyőződése, lelkiismereti szabadsága az állami igényekkel, akkor nem marad más hátra, mint az állam és egyház tevékenységi körének azon a téren, t. i. a házassági jog terén és az állami anyakönyvvezetés terén való különválasztása, hogy mindegyiknek meghagyassék saját körében a fejlődésnek, a cselekvésnek szabadsága, mindegyik megóvja saját illetékes körében az érdekeket is, ez által gyökeresen eleje vétessék a surlódásoknak.

Ezt a politikát tettük magunkévé, tisztelt uraim, a mely a magyar liberális államférfiaknak 1867 óta változatlanul politikája volt és ennek a politikának következtében tettük magunkévé a házasság polgári megkötésének formái közül egyuttal a *kötelező* formát is, mint a melyre nézve, azt tartottuk, hogy e két hatáskör szétválasztásának egyedüli módja, az egyházak szabad cselekvési terének biztosítására nézve az egyedüli megoldási módozat.

Evvél szemben, uraim, voltak, a kik a megoldás módozataira nézve a legtöbb kérdésben egyetértettek velünk, de a polgári megkötés formájára nézve más módozatot, jelesül a megengedett formát, vagy pedig a szükségelt formát ajánlották. Nem tagadom, tisztelt uraim, ha biztosítékot nyertem volna arra nézve, hogy a vallási nyugalom, a kölcsönös tisztelet maradandólag helyreáll, ha biztosítékot nyertem volna arra nézve, hogy további surlódásoknak eleje vétetik, ha csak valamennyire lehetett volna bízni abban, hogy nem csak idegi-órát tartó káprázatról, hanem gyökeres szabályozásról lesz szó, azt az elvet követtem volna, a melyet olyan kérdésekben, melyek a liberalitást is érdeklík, mindig követni kell, hogy nem szükséges a végletekig menni, hanem meg lehet a kevesebb elégedni, akkor, ha a szükséges kérdések megoldatnak, a nagy célok nem veszélyeztetnek és ez a köznyugalom biztosítása mellett történik.

De hát csakugyan a házasság polgári megkötésének formája volt-e mi közöttünk az egyedüli vilás pont? Nem! Valóban Nem! Uraim, hisz azt láttuk, hogy a mi politikánkat ellenző táborban vannak olyanok, kiket vallási meggyőződésük tart vissza a házasság bármely polgári formájától. Ezeknek az álláspontját, mint vallási meggyőződést tiszteljük, de mint a politikai kérdések megoldásának módozatát el nem fogadhatjuk. Voltak az ellenkező táborban, kik helyeselték az elveket, de azok megoldását korainak tartották. Voltak olyanok, kik semmit sem akartak és azután voltak olyanok, kik a kérdéseket a jogegyenlőség szem elől tévesztése mellett egy egyház, egy vallásfelekezetet igényei szerint óhajtották megoldani az általunk célbavett jogegységet a jövőre nézve is ki akarták küszöbölni, szóval ismét egy vallás szempontját akarták érvényre juttatni; végül volt azoknak kis serege, kik valóban megengedték, vagy pedig a szükségbeli házassági formát akarták a többi elvek nagy részének, legalább lényeges részének elfogadása mellett.

De ezekben, uraim, az adott viszonyok közt legkevésbé bizhatunk, mert nélkülözték a politikai őszinteségnek és a politikai következetességnek azt a mértéket, a mely nemcsak nagy kérdések megoldásánál mellőzhetetlenül szükséges, hanem a mely a mindennapi szereplésnek is mellőzhetetlen előfeltételét képezi.

T. uraim, kettős harcot nyertünk meg ebben a küzdelemben. Érvényre juttattuk az elveket s beváltottuk politikai programunkat. Nevetségesnek tartom úgy állítani oda a kérdést, mintha a kormány csak saját hatalmi érdekéből, saját élete idejének megnyújtása végett vetette volna fel a kérdéseket. Feleletem erre csak az, hogy azok, a kik nem nagy elvek valóságát, hanem a politikai életben valami mathuzalemi szereplést tűznek életcéljukul, azok óvakodjanak oly kérdéseket felvetni, a melyek mellett sokkal könnyebb megbukni, mint azokat diadalra juttatni.

Nevetségesnek tartom, uraim, azokat a vádaskodásokat is, hogy mi csak azért, hogy ezeket az elveket diadalra juttassuk, nem tudom, hogy mi csoda nemzeti vagy közjogi követelésekről mondot-

tunk volna le. A nemzeti és közjogi követelések ügyében egész határozottan körvonalozott az álláspontunk; körvonalozott politikai szereplésünk kezdete óta minden módosítás nélkül. Ezt a határozottan körvonalozott álláspontot, a melyet a mi viszonyaink között nem csak elégségesnek, hanem szükségesnek is tartunk, ezt fogjuk változatlanul fentartani és érvényesíteni és ezt semmi nemű mellékkérdésekkel kapcsolatba hozni nem engedjük. De, uraim, egyuttal nem csak nevetségesnek, hanem felületesnek is kell jeleznem e helyütt azt a vádat is, mintha ezen egyházpolitikai kérdések felvetése idézte volna fel azokat az egyenetlenségeket, azokat a szomorú jelenségeket, a melyeket az utóbbi időkben egész visszasságunkban tapasztaltunk. Mintha az az elkeresztelési rendelet lenne oka minden bajnak! Ugyan ki van, tisztelt uraim, közöttünk, a ki azt hiszi, hogyha az az *elkeresztelési rendelet*, a melynek célja utóljára is az volt, hogy a kérdések végleges szabályozásáig is enyhítse a bajokat, ha mondom az elkeresztelési rendelet egyszerűen hatályon kívül helyeztetett volna, már magukban véve megszűntek volna az egyenetlenségek? Azok az egyenetlenségek, azok a bajok, a melyek e kérdések megoldásának szükségességét előidéztek, a melyek egyene en sürgössé tették e kérdéseknek megoldását, azok *fennállottak az egyházpolitikai kérdések fölvetése előtt*. E nélkül is csak a következés az lett volna, hogy ha idejében nem orvosoljuk a bajt, akkor oly gyógyíthatatlan sebeket ütött volna a nemzet testén, a melyeket csak nagyobb bajok árán tudtunk volna hosszas küzdelem után orvosolni.

De engedjék meg uraim, hogy most a multról szólva, miután azt a legjellegzetesebb kérdést, a mely a közelmúltat uralta, ismertettem, áttérjek a jövőnek a kérdésére. Az egyházpolitikai javaslatok forma szerint elintézeteknek ugyan még nem tekinthetők, a házassági jogról szóló javaslat kivételével a többi javaslatok a főrendiház által még elfogadva nincsenek.

Bennem azonban, uraim, erős a meggyőződés, hogy a kétségbe nem vonható, általános, nagy és hatalmas megnyilatkozás után, a mely ezen kérdések javára dönt el, a főrendiház el fogja fogadni azokat a javaslatokat. Meg fognak szünni azok az izgatások, melyek helyenkint ama javaslatok veszélyességének feltüntetése, azok meghiusítására irányulnak.

Utoljára is, t. uraim, mi az egyházpolitikai kérdésekben csak arra a térre szorítok, a hol az egyházpolitikai kérdések szabályozása és megoldására elkerülhetetlen szükség volt. Elmentünk a szükségesség határáig, de egy lépéssel sem tovább, úgy, hogy okot a további békés együttélés lehetősége ellen nem szolgáltatunk s bennem erős a bizodalom a nemzet közakarátában, de sokkal jobb véleménynyel vagyok egyes irányadó tényezőknek megfontoltsága és hazafisága tekintetéből, hogysem kételkedni mernék az iránt, hogy ha ezek az egyházpolitikai javaslatok törvényerőre emelkednek, azzal a köteles tisztelettel és megnyugvással fognak fogadtatni, amaz általános nyugalmat és békét fogják előidézni, a melyet az állam törvényei mindig elő szoktak idézni (Élénk helyeslés) és erős bennem másrészt az a meggyőződés is, hogy a magyar nagy társadalomnak és közvéleménynek mindig lesz erkölcsi ereje és eme erkölcsi erő támogatása mellett az *államnak mindig lesz annyi anyagi és formális hatalma, hogy azok ellenében, a kik a törvény meghozatala után is talán meg nem engedett kísérleteket tennének azok megdöntésére, avagy a vallási nyugalom megzavarására, kellő sikerrel és eredménynyel leszünk képesek eljárni.*

Ezután az állami közigazgatásról beszélt és különösen Apponyi gróf jászberényi beszédével vitatkozott. Majd a nemzetiségi kérdéssel kezdett foglalkozni, de egyik kérdésben se hallottunk tőle valami figyelemre méltó dolgot, azért nem is foglalkozhatunk e részekkel behatóbban. Amint az egyházpoltikára vonatkozó rész üres, tartalmatlan, ép oly üres volt a beszéd többi része is.

Aki bizony Wekerle uram beszédéből kívánna a fejtegetett kérdéseket megismerni, az ugyan megjárna. E beszéd ugyan senkit meg nem fog nyerni Wekerle uram eszméinek. Hja, igaztalan ügy mellett csak szegény érveket lehet fölhozni.

Vilmos királyi herceg temetése.

Vasárnaptól csütörtökig zarándokolt Bécs városának és vidékének hűséges népe a szerencsétlenül járt királyi herceg ravatalához, hogy egy könnyel, egy sóhajjal, egy szál virággal áldozzék a fenséges urnak.

A koporsó szomorú emelvényét az udvari plébánia templomában állították föl, körülrakva sárga viaszgyertyák tömegével, melyeknek apró lángjai szinte egész tengerre olvadtak egybe.

A koporsó és a ravatal remeknél remekebb koszorúk özöne alatt roskadozott, melyekért egész erdőt kellett letarolni. A templom falairól és oszlopairól fekete posztólepel hirdette a mély gyászt, a sötét fájdalmat, mely az uralkodó háznak s hiveinek keblét eltöltötte. Az oltárak fekete takaróin az elhunyt kir. herceg címei voltak, míg a ravatal előtti emelvényen a hercegi korona ragyogott, körülrakva a főhercegi és német-rendi kalapokkal, lovag keztükkel, lovagi sarkantyúval és karddal. A magas méltóság e jelvényei között ott volt az ájtatosság jelvénye is, a sz. rózsafüzér. Középen két égő gyertya között egy csonka, feketével bevont oszlopon ezüst kereszt és ezüst szenteltvíz tartó álltak. A díszőrségi tisztét a tűzér-gárda, a magyar gárda, s drabantok és lovas testőrség végzé. Csütörtökön három óráig szakadatlanul miséztek. 12 óráig nem engedték többé a közönséget a templomba.

Ő felsége a király délelőtt 10 és 11 órákor fogadta az uralkodóháznak a temetésre jött tagjait.

Megérkeztek Lajos Viktor, Ottó, Lipót Ferdinánd, Albrecht Salvátor kir. hercegek, Mária Terézia württembergi hercegnő, Albrecht Róbert és Frigyes württembergi hercegek, Ernő cumberlandi herceg és neje Thyra hercegnő, Dom Miguel braganzai herceg, Windischgrätz Alfréd herceg osztrák miniszterelnök, Wekerle Sándor dr. magyar miniszterelnök, Andrássy Gyula gróf, a király személye körüli miniszter, Eötvös Lóránd báró közoktatásügyi miniszter, Lobkowitz herceg budapesti hadtestparancsnok, Rohonczy vezérőrnagy budapesti térparancsnok stb.

A temetés.

Délután 3 órákor kezdődött a felvonulás.

Délután 4 órákor leemelték a koporsót a ravatalról. Az udvari plébános beszentelte a koporsót, a melyet aztán hat fehér ló által vont vörös halottas kocsi emeltek. Harangzugas közt indult meg a menet, mely előtt egy szakasz lovasság és több hatlovas udvari kocsi haladt.

A koporsó mögött, melyet apródok, tűzér testőrök, magyar testőrök, drabantok és lovas testőrök vettek körül, Jenő királyi herceg, mint mai naptól a német lovagrend új nagymestere haladt a rend fehér köpönye-

ges lovagjaival. A menet a fődetlen fővel sorfalat álló óriási néptömeg között vonult a kapucinusok temploma felé, a hol az udvar, a politikai kar, az osztrák és magyar miniszterek, a tábornoki kar, az osztrák képviselőház elnöksége, a bécsi polgármester, katonák és küldöttségek, köztük ama porosz tüzérezred tisztii küldöttsége, melynek az elhunyt tulajdonosa volt, gyűltek össze.

A király a német császár képviseletében megjelent Frigyes hohenzollerni herceg és Lipót bajor herceg, valamint az uralkodóház tagjainak kíséretében 4 órákor jelent meg. A gyászmenet megérkezése után a koporsót a templomba vitték, a hol a papság fogadta és a gyászravatalra helyezte. Miután a német lovagrend prépostja beszentelte a holttestet, a koporsót levitték a kriptába, a hova a legközelebbi rokon királyi hercegek és a főudvarmester is lementek. Itt a főudvarmester a holttestet és a koporsó kulcsát átadta a kapucinusok gvardiánjának, mire a temetési szertartás véget ért.

A király és az udvari kíséret a koporsó elvitele után távozott a templomból.

A halál oka.

Ujabbán szemtanuk állítása után a megboldogult királyi herceg halálának okát ájulásban keresik. Határozottan állítják, hogy nem megbokrosodott paripája vetette le, hanem elájult a ló hátán s e miatt esett le. A ló csak később bokrosodott meg, midőn a királyi herceg lebukván, kengyelbe akadt lábánál fogva hurcolta tova.

Végrendelet.

Vilmos kir. herceg tíz év előtt kelt végrendeletében általános örökösnek Jenő kir. herceget nevezi meg. Az elhunyt herceg sógornője, Erzsébet kir. hercegnő 300.000 forintot, Koblitz kamarai elöljáró 50.000 forintot kap. Szolgazemélyzetéről nagylelkűen gondoskodott a kir. herceg. Azok, kik legalább tíz évig szolgáltak nála egész nyugdíjat kapnak.

Tájékoztató

a nyugdíjért vagy segélyért folyamodó öreg honvédek részére.

M. é. aug. 27. választmányi gyűlésen tett előterjesztésből kifolyólag, a kolozsvári honvédegyelet jegyzője, hogy megkönnyítse a szegény honvédeknek a segélyhez jutást, vagy a megérdemelt nyugdíj elnyerését, egy tájékoztatót állított össze, melyet nagyobb mennyiségben sokszorosított. E tájékoztató példányait nem csak a kolozsvári honvédek, hanem más egyletek is használatba vették s így azok egyes példányai ez év tavaszán teljesen elfogytak. Az egylet jegyzője felküldött egy példányt Nedeczky István századoshoz, a segélyző-bizottság elnökéhez, kiigazítás végett, hogy azt újból kinyomathassa. A százados nyomban leküldötte a kiigazított tájékoztatót s a kolozsvári honvédegyelet azt kinyomtatva, az alábbiakban közli:

1848—49. honvédek segélyezési ügye szabályok szerint történik. Minden honvéd, a ki akár segélyért, akár nyugdíjért folyamodik, ha szabályszerűen nem szereli fel kérését, tekintetbe nem veszik.

Hogy a bajtársaknak a kolozsvári honvédegyelet megkönnyítse az eljárást, kiadja az alábbi tájékoztatót.

1. *Honvédigazolás.* Nyugdíjért vagy segélyért csak igazolt honvédek folyamodhatnak. Az igazolás 1867 óta

az egyletek kebelében jórészt már megtörtént. A ki nem volna igazolva és magát most kívánná igazoltatni, erre nézve a következő szabály szolgál zsinórmértékül:

20. §. Oly előforduló esetekben, midőn 1848—49. évi volt honvéd vagy azok özvegyei a honvédszegélyezési alaphól nyugdíjért vagy segélyért folyamodnak és az illető honvédegyletek által 1893. év végéig kiállított teljes hitelességű igazolvánnyal a maguk, illetve férjeik tényleges honvédségi szolgálatát bebizonyítani nem képesek, a felügyelő-bizottság ezt a bizonylatot saját belátása szerint, vagy az 1848—49. hivatalos közlönyből, vagy az illetékes helyhatóság közbenjárásával megejtendő nyomozatok útján fogja beszerezni, mi ha nem sikerülne, a folyamodó segélyezési igénye alapját vesztíven, az illető kérelem figyelembe nem vétethetik.

Ezen határozat kihirdetésével s illetve a vidéki honvédegyletekkel való közlésével annak idején 1848 49. évi honvédegyletek országos központi bizottsága bízott meg.

2. *Bélyegmentesség.* A honvédegylethez beadandó kérések és azok minden melléklete *bélyegmentes.*

3. *Kérvények felszerelése.* A nyugdíjért beadott kérésekhez mellékelni kell:

a) a honvédek által 1. honvédigazolvány (a legközelebbi honvédegylet által kiállítva), 2. keresztlevél, 3. orvosi bizonyítvány, 4. folyó évi adókönyv (vagy ha adót nem fizet), előjárósági adómentességi bizonyítvány (cimzendő Budapest Képviselőház).

b) A honvéd-özvegyek részére benyújtandó kérvények mellé következő okmányok csatolása szükséges: 1. néhai férjének honvéd-igazolványa, 2. néhai férjének halotti levele, 3. esketési levele, 4. lelkesi bizonyítvány, (hogy néhai férjével halála órájáig hűségesen élt és őt eltemettette), 5. f. évi adókönyv vagy ha adót nem fizet, előjárósági adómentességi bizonylat.

4. *Mennyi évi nyugdíjat utalványoznak?* Volt ezredesnek 480 frtot, alezredesnek 408 frtot, őrnagynak 360 frtot, századosnak 312 frtot, főhadnagynak 276 frtot, hadnagynak 252 frtot, őrmesternek 72 frtot, tizedesnek 48 frtot, közvitéznek évi 36 forintot havi részletekben. Kifizeti a k. adóhivatal minden hó 2-án bélyegtelen nyugtára.

A vagyontalan altisztek és közvitézek, kik szemeik világát elvesztették és így teljesen keresetképtelenek, az őket megillető nyugdíjon felül napi öt krajcár pótlékban részesíttetnek.

A nyugdíjra jogosult tisztí özvegyek a fentebbi évi járandóság fele részét, ellenben az altisztek és közvitézek özvegyei, a férjeiket megilletett egész járandóságot fogják nyugdíjképen élvezni.

5. *A honvédszegélyezés történi:* a) nyugdíjazás, b) negyedévenkénti segélyezés, c) rendkívüli 50 frtot meghaladó segély, d) egyszersmindenkorra adandó segély alakjában.

6. *Nyugdíjaztatik az,* a ki bebizonyítja, hogy 1848—49. honvéd volt, a) ha a hadjárat alatt keresetképtelenné vált, vagy a 65 évet túlhaladta, vagy 65 éves kora előtt szeme világát vesztette, vagy nyomorék. Ezen felül b) ha vagyontalan.

7. *Özvegyek,* kik bizonyítják a), hogy elhalt férjük honvéd volt, b), hogy a fegyverletétel előtt ment férjhez, c), hogy férjét haláláig nem hagyta el, d) hogy vagyontalan és e), hogy keresetképtelen.

8. *Negyedévi segélyben* részesülhetnek orvosok, állatorvosok, élelmezési tiszték,

9. *Rendkívüli* 50 frtot meghaladó segélyt, figyelmet érdemlő esetekben, csak a miniszterelnök előzetes hozzájárulása mellett adnak.

10. *Segélyt* adnak azoknak a honvédeknek vagy özvegyeknek és árváknak, kik nyugdíjra minősítve nincsenek, de baleset, betegeskedés vagy más váratlan esemény által rögtöni segélyre szorultak.

11. *Temetkezési költségre* segélyt nyújt az egylet honvédeknek és özvegyeknek haláluk esetén. Közvitéznek és altisztnak 15 frtig, főtisztnak 25 frtig, törzstisztnak 40 frtig.

12. *Utazási költségre,* ha a szándékolt utazás szükségességét kellőleg okadatolják, közvitéznek és altisztnak 3 frtig, főtisztnak 6 frtig, törzstisztnak 10 frtig.

13. A jogosultak élethossziglan vagy addig részesülnek segélyben, míg vagyonhoz vagy oly jövedelmi forráshoz jutnak, melynek folytán a további segélyezés megszűnik.

14. A segély és nyugdíj iránti kérés kellően felszerelve, röviden szövegezve „Az orsz. honvédszegélyező-egylet kezelő-hivatalához Budapest, országház” cimzendő.

15. Ha valamely segélyre szoruló honvédbajtárs öreg kora, vagy egyéb viszonyai miatt a kéréséhez szükséges adatokat összeszerezni nem tudja, kérjen meg ez irat előmutatása mellett valamely hatósági hivatalnokot, vagy az ügyhöz értő honvédbajtársat s az a szükséges támogatást felebaráti vagy bajtársi szeretetből megtagadni nem fogja.

16. Ha ilyen egyénnel nem találkozik, forduljon a kolozsvári honvédegylet valamelyik választmányi tagjához egész bizalommal s az a kívánt utbaigazítást készsèggel megadja.

A választmány tagjai a következők: elnök Szabó Sámuel gimn. tanár; alelnökök: Végh Bertalan, Nagy Lajos; jegyző Kuzsók István; pénztárnok Mamicza János; választmányi tagok: Albach Géza, Szigethy Miklós, dr. Finali Henrik, Nedoroszték János, Biró József, Münszter Ede, Czákó József, Kelemen Márton, Spaller Károly, Szucsáky Imre, Bay János.

A választmány a kérések pártoló ajánlat melletti felterjesztését készsèggel és a beadást követő gyűlésből nyomban teljesíti, azonban csak olyan kéréseket terjeszt föl, a melyek jogosultságáról teljesen meg van győződve és a melyek a szabályoknak teljesen megfelelően vannak felszerelve.

Kolozsvár, 1894, jul. 24. választm. gyűlésből.

A honvédegylet igazgató-választmányja.

TÁRCA

Szt. Zsuzsanna.

Asszony szépség, csábos szépség,
Csábos-ékes rajta minden;
Patak vize, lombok alja!
Boldogabb most mint ti, nincsen.

Lombok alatt, habok ölén...
Ékes-szép hölgy, bájos asszony!
Attól félek, valakinek
Bűnös átka meg ne bántson.

Lám, csakugyan! Két vén zsidó
Ámitgatja, csábitgatja:
Látta Isten, Isten tudja...
Nem hervadt meg liliuma.

Látta Isten: hamis nyelvek
Elforgatnak mégis mindent;
Bűnös asszonyt, hűtlen asszonyt
Törvény ellen nincs a ki ment.

Sűrű zápor könnyhullása;
Ajkán, szivén... fohász, ima;
Ha az Ég nem, ha nem védi,
Középor közt kell halnia...

Fohász reptül, ima száll fel...
Igaz szivre hallgat Isten:
Jámbor beszél, szent próféta...
Zugás támad amott s itt lenn.

Minden kebel, minden lélek —
Ah ugy szorong, ah ugy várja...
S lám kiderül, kiviláglik —
A két zsidó álnoksága.

Harsány öröm, lelkes szózat:
Dicsőbb lettél szép Zsuzsanna!
Majd halálos középor hull;
De csak egy sziv sincs meghatva.

Telgárti Lipót.

A legújabb vallás.

„Kezdetben tanonc, aztán mester, aztán végre skót,
Igy tisztul meg fokról-fokra a profán,
Mig végre esküt is kap zászlajára a Sátán,
S a beavatott tört emel Adonaira, gyilkolót.”

Igy írja le Eichert, szellemes német költő, a szabadkőműves fokozatok különféle szertartásait. És e leírás nem költői csapongás, hanem történelmi valóság, a francia szabadkőművesség szertartásaiból merítve. Midőn ugyanis a jelöltet a 30-ik fokra léptetik elő, az illető jelöltnek esküt kell tenni a fekete zászlóra és a fölfordított háromszögre. Ezek tudvalevőleg a *sátán jelvényei*. E fokozatnak „szent jelligéje” ez: „Nek am Adonai”, a mit annyit jelent: *boszu az Isten ellen*. Az illető jelölt e jelszó mondásakor egyuttal *törrel szúr az ég felé*. Pokoli gyűlölet szól e szavakból, s e gyűlölettel tele van a 30-ik fokú testvéreknek minden tette.

Franciaországban jelenleg 26,000 szabadkőműves van, kik közül természetesen a 30-ik fokot kevesen érik el. Jellemző a párizsi állapotokra az, hogy a páholyokból kiaradt *ördög-imádás*, ez a legújabb gonosz tévely egyre jobban terjed. Ugyanis külön eretnokség keletkezett már Párisban az *ördög-tisztelet* terjesztésére. Nevében van kifejezve célja, mindene. „*Luciferianusok*” a tagok. A „*Figaro*” című ujság egyik munkatársa ügyet vetett a dologra s leleplezte a legromlottabb világáros e borzalmas jelenségét.

A „*Figaro*” a melyről ne tessék ám hinni, hogy katolikus ujság, — a következőket írja: A szabadkőművességből egy konvertált, vagyis a keresztény kath. hithez visszatért egykori „*luciferianus*” Bataille dr. vallomása szerint, — egy borzasztó „vallás” keletkezett, az ugynevezett *palladizmus*, a melynek fővezetése Charlestonban, végrehajtó bizottsága Rómában, főintézősége Berlinben van.

Ennek a „palladizmusnak” célja többé nem csupán a politikai, az állami hatalomnak a hárompontú testvérek*) kezébe való kerítése, hanem az egészvilágnak mindenestől való hatalomba vétele s a keresztény vallásnak, az igaz, az élő Isten tiszteletének *küirtása*. Bataille dr. szerint ennek az új „vallás”-nak egyik legfőbb embere a többi közt a híres *Herz Kornél*, kit az állam keze utól nem érhetett sehol, mert mindig beteg s halálán volt, mikor az igazságszolgáltatás keze ajtaján kopogtatott. Hölgyek is szerepelnek e szörnyű új „vallás” hívei közt. Ilyenekül emlegetik például Walder Zsófiát és Woghan Dianát, mint eme titkos vallásnak beavatott „papnőit”. Állítólag különös vonzalmával tüntette ki a Sátán az előbbi néven nevezett asszony-személyt, a kinek az ördög személyesen megjelent s avval a hírrel kedveskedett, hogy ő tőle fog származni, leányai ágán, az *Antikrisztus*. Ennek a nőnek nyilatkozatait az új „vallás” hívei jóvendöléseknak tekintik. Egy ilyen nyilatkozata így szól: „Adonai és Jézus pápáinak száma meg van határozva. Én 33 éves koromban egy leány anyjává leszek, a ki 33 éves korában szintén egy leányt fog világra szülni; a ki utolsó lesz leányaim közül a sorban, az fogja szülni az Antikrisztust. Ez Antikrisztus most még az ördögök állapotában van és most is meghajlik előttem és „szent anyának” nevez engem.” Akár üres képzelgésnek vegye valaki e nyilatkozatot, akár szándékos félrevezetésnek, jellemző marad benne a pokoli gyűlölet s az ördög ajkaira illő beszéd. Egy nő öröme a fölött, hogy ő Antikrisztus özanyja lehet, s hogy őt Antikrisztus, mint ördögi szellem, „szent anyjának” nevezi, valóban a világ végére illő pokoli megnyilatkozás.

Mint szabadkőművesség általában, ugy ennek egyik legalacsonyabb alkotása, a palladizmus is, nagy mohósággal utánozza halálra gyűlölt ellenfelének, a kath. anyaszentegyháznak intézményeit és szokásait. Az eretnokség, az „új vallás” élén egy „pápa” áll. Az első palladiánus pápa: Pike Albert hárompontú testvér volt. Az eretnokségnek van egy szent városa, — Charleston, van biboros collégiumja, a hol az ördög állítólag jelenlétével szerepel. Ez céljainak elérésére használja a palladizmus és szabadkőművesség által szervezett összeesküvéseket és titkos társulatokat, a „karbonarizmust”, az „anarchiát” stb. Ezek minthogy a jelenlegi társadalmi rend rombadöntésére törekcsenek, a palladizmus céljait szolgálják. Minden létezőnek romjain az új vallás, az új Isten „tiszteletét” fogják felállítani és szervezni Párisban, a hol még nem nagy az új „vallás” követőinek száma, ennek dacára mégis már két „templommal” rendelkeznek. Igazi ördögi találekonyossággal helyezték el mind a kettőt: az egyiket a Jézus szive temploma, a másikat az érseki palota közelében. Itt szokták az u. n. „fehér miséket” is tartani; itt végzik a Sátán imádatát. „Pénteken délután 3 órakor mutatja meg magát Lucifer Charlestonban és más nagyobb világárosban is, Róma kivételével”. Péntek az ur Jézus halála napja — célzatos nap. Istennek s a keresztény vallásnak leggonoszabb kigunyolása az ugynevezett „fehér misében” történik, a melyet egy nő végez. Fehér misemondó ruha van rajta, lefelé fordított kereszttel. Az áldoztatás két szín alatt történik. Az ostya fekete, Lucifer jelenlétével öszszekötve. Oltár is van a palladisták templomában. Az oltárkép Lucifert mutatja ifju alakjában a mint az égből lángok fölött leszáll. Jobbjában égő fáklyát tart, baljában bőségszaruból hullnak az élvezetek. Lábával egy krokodilusra lép, a melynek fején tiara és korona

*) Hárompontú testvérek alatt a szabadkőműveseket értjük.

van. — pápaság és királyság. E bálványkép előtt az oltár felső lapján három szobor áll: az egyik Belzebubé fölemelt s a Lucifer jövetelét hirdető képre irányított kézzel, a másik Asztaróté, a harmadik egy ijesztő alak, Moloch, az irtás istene, fejszével a kezében s védelmére egy paizst emelve maga elé, melyre oroszlánfej van vésvé. A mise evangéliuma kivonat Apadno könyvéből, melyet zöld tintával Lucifer irt kezdettől végig s aláírásával is „hitelesített“. Ezt a kéziratot, melyet az első palladiánus „pápa“, Pike Albert, állítólag magától az ördögtől kapott, elrejtve tartják a „sanctum regnum“-ban, mely a charlestoni „főtemplom“ egy háromszögű oltára, a hol nem képen van jelen Lucifer, hanem valóságban (!).

A „Figaró“ levelezője bár gunyolódik a „képzelgések“ e potyvaléka fölött, való tartalmukat azonban nem meri kétségbe vonni. Annyi bizonyos, hogy az ördög az emberiséggel sűrű érintkezéseket tart fen, bizonyára nem az Isten tiszteletére s nem az emberiség javára.

A palladizmus vallása Bataille dr. nyilatkozatai szerint már el van terjedve Indiában és Chinában is Amerikát könnyen meghódíthatni hiszik, hisz az amerikai szabadkőmivesek száma 620,000 testvérből áll. A döntő csatát azonban Európában akarják megvívni. Itt van a „gyalázatos“ (Krisztust nevezik így) főszékhelye, Róma. S a palladizmust éppen a végett alapították, hogy az ördög vallását az egész emberiség fölött uralomra emeljék.

A luciferianusok „pápa“-ja jelenleg Lemmi Adorján zsidó, az olasz Oriens szabadkőmives páholy nagymestere, kit a palladinisták 1893. szeptember 20-án választottak meg pápájoknak, fejére téve Lucifer hármas koronáját.

HIREK

Ottó kir. herceg balesete. Sopronból írják: Ottó kir. herceg csaknem balesetnek esett áldozatul. A kir. hg. ugyanis négyes fogaton indult a város határába. Hajtás közben a fogat két első lova megbokrosodott, de minthogy a kocsis erősen fogta őket, fickándozásaik következtében elbuktak. Erre a hátsó két ló is megbokrosodott és feltartóztathatlanul el kezdett vágatni, maga mellett hurcolva az első két lovat. A kir. herceg életveszélyben forgott és ki tudja, mi történik, ha néhány bátrabb lakos a fogat mellé kerülve el nem vagdossa a megvadult lovaik szerszámaikat. A kir. herceg ezután szívélyesen megköszönte a derék emberek segítségét és kettős fogaton hajtattatott tovább.

Schlauch biboros adománya. Nagyvárad nemeslelkű, nagynevű püspöke, *Schlauch* Lőrinc biboros, a Debrecenben felállítandó apáca-zárda és felső-leányiskola javára 60 ezer koronát ajánlott meg. A zárdát a zsidótemplom-féle telken emelik s az építkezést *Sveticzné* 300 ezer koronás alapítványából még az idén megkezdik. Az intézetet már a jövő ősze megnyitják.

Szentlélek kegyelme. *Kmet* Zsuzsanna znióvár-aljai lakosnőnek legfőbb kívánsága lévén a Luther tévtanai által maga s hitsorsosai lelkén okozott kárt némileg jóvá tenni, visszatért a katolikus egyház kebelébe, s a hitvallást az egyház által előírt magasztos

szertartás mellett a napokban tette le ft. *Benisek* Imre s lelkész kezeibe.

Egy kir. hercegi palota égése. Battagliában. Padua mellett *Ferenc Ferdinánd* kir. hercegnek gyönyörű kastélya teljesen leégett. A tüzet igen későn vették észre s akkor már az egész tető lángokban állott. A tűzoltóság minden erejét megfeszítette, hogy a kastélyt megmentse, de küzdelme a féktelen elemmel hiábavaló volt. A kárt több mint háromszázezer lírara becsülik.

Orosz hercegi anarkista. Pár héttel ezelőtt Perpigianból távirták, hogy Spanyolországból kiutasítottak egy Kaukázusból származó orosz herceget, a ki állítólag rokoni viszonyban van a cári családdal, mert a herceg anarkista. Vele együtt kiutasították nejét és ennek szülőit: Rödel bárót és bárónét, továbbá a sógornőjét. Most mindezek el is vannak fogva. Rödel báróné (német-orosz származású) és a nővére olyan gorombák voltak a vasuti hivatalnokokkal, hogy elitelték őket fogházra. Ez az egész hír az orosz hercegről, a ki nejét férfi ruhába öltöztette és Szibériából vitte el, kissé különösnek hangzott, annyival inkább, mert a főszereplő nevét folyton elhallgatták. Most kitért, hogy a Rödel b. vejének neve Nakasitze. Azt állítják, hogy elfogatásuk nevezetes fogás és hogy a podgyászai között, a melyek még Gerona spanyol állomáson vannak, fontos fölfedezésekre vonatkozó okiratok lesznek megszerezhetők.

Rejtélyes eset. Badinban pár nap előtt az a hír terjedt el, hogy Halaj András, ottani gazda öngyilkos lett. Az előhívott községi halottkém a hulla nyakán gyanus jeleket talált s erről a község biráját értesítette. A bíró előtt az asszony azt vallotta, hogy férjét a csürben felakasztva találta, de kerülni akarva a szégyent, levágta s a nyakán talált zsinéget levette. Az oda hívott körorvos azonban kijelentette, hogy Halaj nem lehetett öngyilkos, mert a főtás helye csakis a nyakán található, holott, ha felakasztva lett volna, a függéstől eredő jel a fül felé is huzódott volna. E végett szükségessé vált rendőrileg felboncoltani. Ekkor aztán kitűnt, hogy az illető csakugyan erőszakos halállal mult ki. A bíróság lesz most hivatva kideríteni, hogy ki a bűnös.

Öngyilkosság a színpadon. Raonocelli színész nő a lodi-i színházban nyílt színen revolverrel mellbe lötte magát. A golyó a kulcsesontban megakadt s így a színésznőnek nagyobb baja nem esett. Az „Osservatore“ című lap Raonocelli kisasszony öngyilkosságához a következő megjegyzést fűzi: „A művész nő úgy látszik öngyilkossági mániában szenved. Ebben az esztendőben harmadszor lötte meg magát.“ Csodálatos!

Egy örült versenyfutása. Nagy feltűnést keltett e hónap 2-án a hódmezővásárhelyi vasuti állomáson Lenc Vilmos losonci vasuti teherpénztárosnak a letartóztatása. A szerencsétlen ember pár nap előtt indult el Losoncra Budapestre, de Szolnoknál, a hol a szentesi vasutara szállott át, utközben kitört rajta az örütség. Az utasok nem vettek észre rajta semmit, csak Mártély állomásnál kezdett dühöngeni s e közben kibubott a vonatból. Az állomási személyzet véletlen szerencsétlenségnek tartotta az esetet s nem is figyelt tovább Lenc Vilmosra, a ki elkezdett szaladni a robogó vonat után s izzadtan, kimerülten, halálosan elfáradva ért be a hódmező-vásárhelyi pályaudvarba. Neumann János állomási főnöknek feltűnt a dult arcú ember s a rendőrökkel letartóztatta, mikor kitűnt, hogy Losoncra való s több irányba szóló szabadjeggyel rendelkezik. Mídon az orvosok is úgy találták, hogy örült, kellő

fedezet alatt visszakísérték a szerencsétlen Lencet egyelőre Losoncra.

Kolera. A kolera ismét ijesztgetni kezd bennünket Galliciában már egész erővel dühöng. Mint Lembergől távirják, e napokban 90 betegedés és 40 haláleset volt kolera következtében; 21-en felgyógyultak. Ebből csupán Zalesczykire 25 betegedés, 6 haláleset és 12 gyógyult esik. — Bécsből távirják: A kotzmanni kerületben három betegedés, Wiznitzben három betegedés és egy halálozás, Krakó városában három betegedés, Seybuschban egy betegedés és két halálozás, Bochniában négy betegedés, Tarnowban hét betegedés és három halálozás, Husiatynban egy halálozás, Niskóban négy betegedés és egy halálozás, Kolomeában három betegedés és két halálozás, Zaleszykiben huszonöt betegedés és hét halálozás, Borszcowban nyolc betegedés és négy halálozás, Tlumaczban egy betegedés és két halálozás, Czertkowban két betegedés, Buczaczbán kilenc betegedés és négy halálozás, Horodenkában tizenöt betegedés és nyolc halálozás, Tarnobrzegben tizenkét betegedés és hat halálozás történt. A krakói kerületben sem betegedés, sem halálozás nem volt. — Amszterdamból jelentik, hogy egy megbetegedett ember ázsiai kolerában meghalt. A limburgi kerületben e napokban egy koleraeset fordult elő.

Linder György bűnpöre. A budapesti kir. törvényszék Linder György országgyűlési képviselőt Petrovich Geraszim szentendrei gör. kath. adminisztrátor panaszára ötezer forintra rugó csalás miatt vád alá helyezte. Linder föllebezte az első-bíróági határozatot s a kir. tábla meg is szüntette az ellene folyamatba tett bűnvádi eljárást, mivel a ravasz fondorlattal való tévedésbe ejtést nem látta fenforogni. A királyi ügyészség a tábla e határozata ellen, a kir. kuriához terjedelmes föllebbezést adott be, melyben elejétől elfoglalt álláspontjához híven, Lindert a btkv. 381. § ának 2. pontjában körülírt csalás miatt újra vád alá helyezni kéri.

Tolvaj gyermekleány. Kurta ruhás, ártatlan arcu lány állott a budapesti kir. törvényszék előtt. Kondor Juliskának hívják a kis tizennégyéves vádlottat s legutóbb Pally Péterné erzsébetteri trafikjában volt mint elárusító leány alkalmazva, hol apránként száz forintot lopkodott el, melyet Egerben lakó édesanyjának küldött. Szolgálatadó asszonya ugyan azt állította róla, hogy az ellopott összeg, melyet a ragadós kezű lányka ellopott, az ötszáz forintot is meghaladja, de a lány csak kilenvenkilenc forintot ismert be s ebből elégett ötven forintot, mivel gyanította, hogy rájönnek a lopásra. A törvényszék Genthon kir. ügyész indítványára két és fél hónapi fogházra ítélte a leányt, a kit a büntetés kiállása után hazájába toloncolnak. Korunk romlottságának szomorú bizonyítéka!

Magyar uszók diadala Bécsben. A bécsi katonai uszodában a napokban uszóversenyt rendeztek. Ausztria bajnokságát rövid távolságra *Biegelbauer* Árpád, a magyar uszó-egylet tagja nyerte el, a ki a 68 méternyi távolságot 48 mp. alatt uszta meg, a második szintén magyar uszó, *Reischel* Ferenc lett, harmadik a bécsi *Neumann*, negyedik a németországi bajnokuszó *Kniese*. Az eredmény rendkívüli meglepetést okozott. A legyőzöttek között volt *Kessler* Pál is, a berlini kitűnő uszó. A többi versenyek is igen érdekesen folytak le.

Egy jöltevő halála. Maillott Ferenc Clement dr. e napokban Párisban meghalt 91 korában. Az egész emberiség jöltevője volt ez orvos, mert a 30-as években ő találta fel a *kinint*, amely a láz betegségekben való-

ságos áldás a betegre nézve. Akkor a franciaországi katonák is úgy hulltak, mint a legyek e betegségben, de mihelyt Maillott alkalmazta a kinint a gyógyszerei között, azonnal alább szállott a halálozási arány. Maillott eleinte katonaoorvos volt, később, a midón kutatásának eredménye és annak áldásos hatása köztudomású lett, fülügyelője közegészségi osztályfőnök lett és a becsületrend nagykeresztjét is megkapta. A kinin föltalálása után vele is szembeszállott a kenyéririgység, de ő katonás nyersséggel és kiméletlenséggel utasította vissza ellenfeleit.

Egyházi szerek, műhímzések, templomi és egyesületi zászlók, miseruhák, keresztuti- és oltárképek, csillárok, fehérneműek, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánljuk **Szűcs és Társa**, a bibornok-érsek és Magyarország hercegprimásának udvari szállítóit. Árjegyzékeiket kívánatra bérmentve küldik.

Adományok az arkai Jézus Sz. Szive templomára: Bencze József 30 kr.

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN

Németország. A szabad biblia-kutatás állása. A württembergi luth. országos egyház mintegy 200 világi hívő hónapok előtt beadványt terjesztett az országos egyház főkonzisztoriumához, amelyben azt kérte, hogy a prédikátorok liturgikus és más hivatásos cselekményeknél ne szorítottassanak a hitvallás szigorú követésére, miután a modern protestáns theologiai tudomány ellenkezésbe jutott a hagyományosan leszármazott bibliai hittellel és azért is, mert nem tanácsos az egyesek lelkiismeretét kellesténél jobban megterhelni. A főkonzisztorium ezt a kérdést elutasította; mint a beavattak tudni vélik, nem ugyan azért, mert érdemileg helyteleniténé a mozgalmat, mint inkább a kérvénynek szertelenül forradalmi hangja miatt. De a dolog nem marad annyiban, amennyiben most sok ezer aláírással újabb kérvényt akarnak beadni a konzisztoriumhoz. A dolog úgy áll, hogy a kicsapott Schrempf prédikátor által megindított mozgalmat most már nem lehet elnyomni; ott fog az kopogtatni mind hangosabban a konzisztorium kapuján s követelni fogja Schrempf ur pontozatait, melyeknek elseje: Krisztus istenségének tagadása. — Ime ide vezetett a protestánsizmus ama tana, hogy mindenki tetszése szerint magyarázhatja a bibliát.

Franciaország. Caseriot, Carnot elnök gyilkosát a lyoni törvényszék halálra ítélte. Az elítélt gyilkos az ítéletet közönyösen fogadta, sőt kegyelemért se folyamodott. Anyjának a börtönből levelet irt, melyben tudatja elíteltetését és gonosz tetteivel dicsekszik, mert *nagy dolgot cselekedett*, mint írja. Caserio anyja a meggyilkolt Carnot özvegyéhez táviratot intézett, melyben könyörög, hogy fia életét mentse meg. Azonban minden kísérlet hiába való lenne, mert Caserio megtagadta a kegyelmi kérvény aláírását. A törvényszék határozata szerint 16-án metszik le a gyilkos fejét.

HITBUZGALMI ROVAT

Berchmanns sz. János,

az ifjuság példaképe es pártfogója.

Augusztus 13.

Szentséges atyánk XIII. Leó 1888 január 15-én iktatta a szentek sorába. 1599 március 13-án született Diestheim városkában, az Alsó-Németországhoz tartozott Brabant tartományban. Atyja Berchmanns János, anyja Hove Erzsébet jámborak, istenfélők. Gyermeküket is legzsengőbb korától kezdve jámborságban, istenfélelemben nevelték. — Jézus Mária neveire oktatta őt legelőször édes anyja. Üres játékszerek helyett, szent képekkel foglalkoztatta. A gyermekség hibáit, bűneit mihelyt jelentkeztek, kiirtani iparkodott szívéből, sőt azokat megelőzőleg, az ellentétes ére nyeket gyakoroltatta vele. A gyermekek bűnei: a harag, a fejesség, dac, hiúság, tetszési vágy. János mindezekről ment maradt. Nem volt szabad haragudnia, bármi érte is. Engedelmeskednie kellett a dajkájának éppugy, mint a szüleinek.

Alig 7 éves korában, Isten iránt való szeretetből, szüleiért és másokért áldozatokat is hozott. Anyja reggel, midőn a határozott órában a kis Jánost fölkelteni ment, nem egyszer már az ágyon kívül találta, térden állva, összetett kezekkel amint imádkozgatott. Naponkint 2—3 szent misénél iparkodott ministrálni. Szülei kívánságát mindenkor kilesni és megelőzni sietett, nem úgy mint akárhány rossz gyerek, aki szüleiére nem hallgat, hacsak büntetéssel nem fenyegetik, vagy előbb meg nem büntetik.

9 éves korában megbetegedett az édes anyja. János minden szabad idejét édes anyja ágyánál töltötte.

Az Ur szép elmével ajándékozta meg. János szorgalmas, kitartó tanulásával elméjét felhasználni iparkodott. Kora hajnalban, napfölkelt előtt már könyv volt a kezében, vagy az íróasztala mellett dolgozgatott, amikor mások még aludtak, vagy mulattak. Mindig imádsággal kezdte és fejezte be tanulását. A tanulásban gyorsan előre haladt. Emellett azonban szerény, alázatos maradt. Nem hetvenkedett, nem pöffeszkedett, mint akárhány rosszul nevelt ifju.

11 éves korában engedélyt kért az első sz. áldozáshoz járulni. Ez engedélyt gyóntató atyja neki meg is adta. A sz. áldozás előtt általános sz. gyónást végzett. Apróra mindent elmondott.

Az emberi élet legdicsőbb, legfönségesebb, legboldogabb napja a méltóképen végzett első

sz. áldozásé. Szülők! e szent napra ti is készítsetek elő gyermekeiteket! Ne hagyjatok mindent az iskolára! Különböztessétek meg ti is e napot a többi naptól. Apa, anya, ha annyira megfelekedtél is Istenről, hogy a templomba sz. misére még vásár s ünnepnapon se mégy, menj el gyermekeddel a templomba gyermeked első sz. áldozásakor! Nézd, mint térdel ott gyermeked összetett kezekkel, mint eped Jézust szívébe fogadni. Mondd meg gyermekednek, imádkozzék sz. áldozáskor érted különösen. Ne vond el gyermekedet az Ur Jézustól. Lelkesítsd inkább, hadd szeresse Jézust forrón!

Jánosunk arca szinte fénylett, oly áhitattal fogadta magához az Oltáriszentséget; akárcsak angyal térdelt volna ott. Ezután hetenkint gyónt, havonkint kétszer áldozott, valamint az ünnepeken is.

János nagyon szeretett tanulni. Csendes magányba, intézetbe vágyott, ahol a tanulásban mi se zavarja. Emerich Péter áldozópap nevelőintézetébe kívánczolt belépni. Be is jutott. Három évig lakott az intézetben, mely idő alatt nemcsak meg nem büntették, de meg se dorgálták. A tanulástól inkább vissza kellett őt tartani, mint arra ösztönözni. Szabad idejét a tanulásra igyekezett fordítani. Az első jutalmat minden évben ő nyerte el.

Szüleit szerencsétlenség érte. Az intézetből kivették mesterségre akarták adni, mikor János Mechelnbe dr. Freymond agg kanonokhoz kívánt menni, aki épp akkor megbízható segitőt keresett. Az agg pap örömmel fogadta Jánost. Szerette, becsülte őt, mint angyalt. János ekkor 14 éves volt. A tanulásvágy forrt benne. Erre azonban csak kevés ideje maradt. János a rövid nappalt éjjellel toldotta meg. Ő volt az utolsó a lenyugvásban s első a felkelésben. Tanulását imádsággal kezdte, imádsággal végezte. Könyvét mindenütt magával hordozta. Két év mulva Jézus-társasági-atyák a város gimnasiumát (latin-iskolát) átvették. János is tanulójak lett. Itt mindig az első, a legjobb tanuló volt.

Sokan nem érnek rá dolgaik miatt, mint mondják, imádkozni. János ráért. Sokat tanult, de sokat imádkozott is. Naponkint hosszan elimádkozott, sz. misét hallgatott, iskola előtt, iskola után az Oltáriszentséget meglátogatta. Minden pénteken a kálvária stációkat látogatta, — meztláb; télen cipőjéről a talpat levágta és úgy járta a keresztutat. A prédikációt mindig nagy buzgósággal hallgatta, azt mindenkor az ur szavának tekintette, abból azért mindig bő hasznot tudott meríteni. Ilyenkor az Ur Isten előtt képzelte magát. A papokat, mint az Ur küldöttjeit nagyon tisztelte. Előttök sapkáját nem merte fejére tenni, még akkor se, ha arra fel is szó-

litották. Kiváló tisztelettel viseltetett a bold. Szüz iránt is.

A jó Jézustársaságiatyák Mária congregációt alakítottak. János e congregációnak legbuzgóbb tagja, első tisztviselője lett. Társait jó példájával, lelkesítő szavaival a sz. Szüz tiszteletére buzditá. Példája, szava hatott. A kis congreganisták buzgóságán, erényességén, mindenki épült.

Hogy János a bold. Szüznek annál jobban tessenék, lelki atyjának utmutatása szerint örökös szüzességet fogadott. Ezzel teljesen a bold. Szüz gyermekéül ajánlá magát.

Az ételben, italban mértékletes volt. Böjtölt akkor és úgy, amikor és a hogyan azt neki lelki atya megengedte. Ruhája egyszerű, de tiszta volt. — A játéktól se vonta el magát, de játéka is erénygyakorlat vala.

Szent élete mellett nem volt zord. Mindig vidám, derült maradt arca. Szolgálatkész, előzékeny volt mindenki iránt. Az emberekben Istent, Isten képmását tekinté. Maga számára semmi megkülönböztetést se kívánt. A kétértelmű szóktól, azok hallgatásától is undorodott.

A pörlekedőket nem egyszer békíté ki egymással. A jámborokat, tiszta lelkűeket, a bold. Szüz tisztelőit kedvelte, de tulságos bizalmaskodásba nem bocsátkozott. Példaképe volt ő az ifjaknak úgy a tanulásban, mint a jámborságban.

János atya szegény, anyja beteges; gyámoltani akarja őket, de nem a világi hivatalokban. Ő pap akart lenni s mint ilyen akarta szüleit segíteni. Az Ur Isten azonban másképp intézkedett. Két könyv akadtt János kezei közé. Az egyik sz. Jeromos levelei, amelyben a remete-életéről s a pogány római erkölcstelenségéről olvasott. A másik könyv sz. Alajos élete. Az első a szerzetes életbe ösztönzé, a másik Jézustársaságába való lépésre, amelyben sz. Alajos is élt. . . . Az elhatározás előtt imádkozott, böjtölt, egy héten kétszer is járult a szentségekhez. Tanácsot kért lelkiatyjától.

Egy nap dr. Freymondtól 25 frtot kapott. Azt 3 részre osztotta. Az egyiket a szegényeknek kiosztá, a másikat a bold. Szüz kegyhelyére, a harmadikat Emerichhez, a diesti intézet fentartójához küldte kérve őt, hogy érte sz. miséket mondjon.

Nem sokára János határozott jövő pályája felől. — „Jezsuita leszek“, mondá lelkiatyjának. — „Megigértem a bold. Szüznek, hogy szent akarok lenni, ha Jézustársasága rendjébe való fölvételemet kieszközli“;

Jézustársasága örömmel fogadta Jánost, csak egy akadály volt: szegény szülei. János irt nekik. A szegények, minden reményüket a melyet Jánosba helyeztek, meghiusulva látták.

Vallásos lelkük azonban bizott Istenben, hogy majd gondoskodik rólok máskép. Tanácsot kértek a szomszéd sz. ferencrendi kolostor főnökétől. A főnök előbb a fiuval akart beszélni. — János szüleihez tért. Ezek könnyes szemekkel fogadták. A házfőnök külön beszélt Jánossal. E beszélgetés után azt mondá az anyának: „Bizonyos, hogy fia Jézustársaságába van hivatva. Örüljön és áldja az Urat, hogy szentnek anyjává választotta“. A szülők erre belenyugodtak. János Jézustársaságába beléphetett. Egyik rokona azonban, szintén szerzetes, a szülőket rá akarta venni, hogy beleegyezésüket vonják vissza: de hiába erőlködött. János többé nem habozott, nem tágitott senki szavára se. A szülők beleegyezésüket megadták, s azt vissza nem vonták. A jó beteges anya nemsokára boldog halállal elhunyt. Atyja pedig lemondott a világról s maga is egyházi rendbe lépett és mint ilyen, boldogan fejezte be szép életét.

János a szülők beleegyezésével a Jézustársaságiak házába sietett. Utközben montaugü-i kegyhelyen a szentségekhez járult, így megerősödve 1616 szeptember 25-én 17 éves korában a rendbe lépett. A rendben hármas fogadalmat kell tenni: a szegénység, a tisztaság, s az engedelmisség fogadalmát.

A sz. szegénység fogadalmát oly hiven megtartá, hogy előjáróinak engedelme nélkül még egy képecskét se fogadott el, vagy ajándékozott másnak. Az elviselt ruhát s szegény butorozatot kedvelte. — A szegénység mellett a rendet s tisztaságot szobájában szerette.

Örizte, gondozta szive tisztaságát is. Ezt, miként maga is bevalja: sértetlenül megőrizhette. De került is mindent, ami e gyönyörű erényt a legtávolabbról is veszélylyel fenyegette volna. „Az ételben mértékletes, tekintetemben óvatos, barátkozásaimban tartózkodó leszek“, — ez volt föltétele, mert a tisztátalan rosszabb az ördögnél.

Minden héten négyszer, nagyböjtben mindennap ostorozta magát. — Önmegtagadását képezte a szabályok pontos megtartása is s érzekeinek szorgos fékezése. Nem engedte, hogy őt valaha érintsék. Szemeit csak az üdvözléskor s a beszélgetés elején emelte fel, hogy tudja, kivel beszél, különben mindig a földre tekintett. Fényes tüntetések megtekintésére nem ment. XIV. Gergely pápa megválasztásánál jelen kellett lennie, de mások háta mögé állt, a földre süté szemeit, úgy, hogy az egész ünnepségből majdnem semmit se látott. Legnagyobb önmegtagadását a rend megtartása képezte. „Imádkozni a meghatározott órában, mikor a többiek imádkoznak; dolgozni, mikor a többiek dolgoznak; szórakozni, mikor a többiek szórakoznak; nem egy magában, vagy tetszés szerint való társsal, hanem minden-

kor közösen a kijelölt rendtárssal kísértelni, mindenkor nem saját kénye-kedve, hanem a rendház közös szabályai szerint igazodni, — ez a közös rend. . . .

Kiválóan gyakorolta az engedelmisséget. Előjárói előtt, mint szerzetes is mindig födetlen fővel jelent meg. „Böbeszédü fecsegést, tolakodó kérdezősködést, vagy tudakozódást jelenlétükben igen illetlennek tartá“.

Parancsait megelőzni igyekezett. Nagy engedelmissége az alázatosságban gyökerezett. Midőn valamely társával közös szobában lakott, az teljes szabadon rendezkedhetett el benne. Társai piszkos cipőit nem egyszer kitisztotta.

Mindenben Jézushoz hasonló igyekezett lenni, hogy Jézus társaságába beilljék. Sokszor felfájdalmak gyötörték. Ilyenkor félre tette a könyvet és rózsafüzért imádkozott.

Társai iránt is mindig a legnagyobb tisztelettel viseltetett. Ahol segíthetett rajtok, örömet segített. Mindenkit egyformán szeretett. A különleges barátkozást kerülte. A rosszat rosszal soha se viszonzta. Másokat kész volt mentgetni; szenvedett sérelmeit csakhamar elfeledte; a vett jótéteményeket ellenben mindig meghálalta.

1618 szept. 25-én, egyszerű fogadalmakat tett. 1618 októb. 24-én Rómába indult felsőbb tanulmányok végett. Rómában is 200 buzgóbbnál buzgóbb társai között mint első tűnt ki. — 1621. nyaráig egészséges volt. Ekkor halálról kezdett beszélni. Vágyódott meghalni. Augusztus 5-én havi bold. ünnepén úgy érezte, mintha vérhányás akarna rajta erőt venni. Ez azonban elmúlt. Augusztus 6-án ünnepies vitatkozást kellett tartani a görög kollégiumban. Minthogy a fővitatkozó visszavonult, helyette Jánost, a római kollégiumbeli növendéket rendelte ki tanára. János erre nem volt elkészülve, de mégis oiy éles elmével s annyi tudással vitatkozott, hogy mindnyájan bámultak rajta. A megérőltetés miatt azonban láz vett rajta erőt. Egész éjjel nem birt aludni. Augusztán 8-án, mint beteg megáldozott. Aug. 9-én az orvos aggódni kezdett. Tüdőgyulladás előjeleit észlelte rajta. Aug. 10. éjjel nagyon rosszul lett. Ápolója a haldoklók szentségét említé előtte. János ennek megemlézésére megörült. Feszületét kérte, előjáróihoz azért könyörgött, hogy a haldoklók szentségét földre fektetett ágyon, szerzetestársai jelenlétében vehesse fel. A jelenlevők mind könnyeztek, csak János nem; ő örült. Napközben meglátogatta őt a rendfőnök is, P. Vitelleschi, aki meg is áldotta. Este sz. Alajos életéről olvastatott fel magának, majd miként halála hírére sz. Alajos, ő is Tedeumot kezdett énekelni. Kérte feszületét s szabálykönyvecskéjét. Levette nyakáról

olvasóját, azzal körülfonta a könyvecskét s a rózsafüzért szívéhez szoritotta és mondá: „Ez a három legkedvesebb tárgyam a földön: e hárommal szívesen halok meg“.

Aug. 12-én a P. Rector meghagyta neki, imádkozzék felgyógyulásáért, ha az az ő nagyobb dicsőségére fog szolgálni.

A ház összes lakói még egyszer meglátogatták. János mindegyiket intette, hogy sz. Máriát, mint anyjukat tiszteljék. Legutolsó meglátogatója magyar ifju, szerzetestársa volt, *Radkai* Miklós. Ennek megmondta, hogy másnap reggel meg fog halni. Halálát megelőző éjjel, a Jézustársasági atyák felváltva virrasztottak s imádkoztak mellette. Éjfélkor ágyában felemelkedett, fölfelé tekintett, remegett, irtózott. A gonosz lélek kísérté őt. „Nem, nem, azt nem teszem! El innen sátán! megragadta feszületét, olvasóját, könyvét, az ereklyéket, feléje tartá és mondá. Ezek az én fegyvereim!“ A házfőnök meghagyta neki, hogy addig meg ne haljon, míg sz. miséjét el nem végzi. Sz. miséje után hozzá ment, imádkozták a mindenszentek s a bold. Szűz litániáit. 1/29 kor Jézus Mária neveivel ajkain végre elhagyá e földet 1621 aug. 13-án, 22 éves 5 hónapos korában. — Nagy-Boldogasszony előestéjén temették el sz. Alajos kápolnájába, a bibornokok, püspökök, szerzetesek jelenlétében. IX. Pius 1865-ben a boldogok, — XIII. Leó 1888-ban a szentek közé iktatta.

Példaképe az ifjuságnak, könyörögj ifjainkért! Könyörögj mindnyájunkért!

KÖNYVES-POLC

A magyar katolikusok imádsága, melyet Ó Szent-sége XIII. Leó pápa engedélyezett s melylyel naponta 300 napi bucsút lehet nyerni, kapható a „Magyar Néplap“ szerkesztőségében Budapest, I. ker. Döbrentey-utca 18 szám. Ára: 50 példány 30 kr. — 100 példány 50 kr. — 500 példány 2 frt. — 1000 példány 3 frt.

A mi könyvtárunk. A „Szent-Gellért“ nyomda ez új vállalata eddig 3 számot adott ki. 1. *Lurdi szent Kilenced.* A bold. Szűz lurdi jelenései. 2. *Sziria apostola. Sz. Efrém élete.* 3. *Szent nyolcad az Oltáriszentség tiszteletére.* E füzetkék kaphatók a „Magyar Néplap“ szerkesztőségében I. ker. Döbrentey-utca 18. Ára 1 példány 6 kr. — 10 példány 50 kr. — 25 példány 90 kr. — 50 példány 1 frt 70 kr. — 100 példány 3 frt. — 500 példány 12 frt. — 1000 példány 20 frt.

Előfizetési felhívás tizenkét ivnyi, következő című munkára: „*a liberáliszmus szelleme*“. (Megjelenik szeptember elején.) Soha sem haladott gyorsabban a libe-

rálizmus szekere magyar hazánkban, mint éppen most. Proudhon híressé vált mondása, hogy a szédelgő piaci lármák korszakában élünk, nálunk már virágzik és az a régi közmondás: mundus vult decipi, a világ szereti a csalódásokat, naponként teljesedik. De azért a kor szelleme, az idők kereke gyorsan halad. Veszedelemes dolog az idők szellemével szembe állani, mert ez némi-
leg azt jelentené, hogy a népakarat hatalmasan kiáradott folyamával szembe uszunk. Aki az idő forgó kerekének fentőit megragadja, könnyen csonttörést szenvedhet; mindenesetre pedig nagyon kevés azoknak száma, kik az idő kerekének forgását lassabbá tenni, vagy éppen megállítani is képesek. Megvalljuk, nem tartozunk ezen szerencsés emberek közé, de mégis szabad felvetni a kérdést: miből van készítve az időnek gyors forgású kereke? hogyan vannak szerkesztve ezek a fentők? és milyen az az irány, mely felé a liberálizmus szekere halad? Ezen kérdésekre csak úgy felelhetünk, ha alaposan megismerjük a liberálizmus szellemét eredetében, fejlődésében, virágjában és gyümölcseiben. Nem fogunk veretlen uton járni, mert a liberálizmus csaknem minden európai államban virágjában van, s bő anyagot szolgáltat az elmélkedésre. Aztán vannak lelkes értelmű emberek, kik eme haladás alkotó részeit régóta gondos figyelemmel kísérik és tapasztalataikat feljegyzik. Ezen közkinccsből a lehető legjobbat egybeállítani és a minden rangú és rendű keresztény olvasók épülésére egy csokorba fűzve bemutatni, elhatározott célja a fenn megnevezett munkának, mit kellő pártolás reményében közrebocsátani szándékozunk. Azért mély tisztelettel kérjük a keresztény olvasó közönséget, legyen szíves pártolásával eme korszerű és nagyon szükséges mű gyors megjelenését, előfizetés által lehetővé tenni. *Előfizetési ára csak egy forint*, mit egyenesen alólírot-hoz, vagy tetszés szerint a helybeli Püspöki Lyceum nyomdája Papp Györgynek kezébe kérünk folyó évi augusztus hónap végeig beküldeni. Gyula-Fehérvártól 1894. Julius 31. *Beke Antal*, székesegyházi kanonok.

Előfizetési fölhívás. Az „*Olvasós Boldogasszony*” tiszteletének örvendetes föllendülése, melyet a Vatikán galamb-ösz foglya, a mi szentséges Atyánk idézett elő lángszavával a szívekben, ősi jogaiba kezdi visszahelyezni a szent „Rózsafüzért. A sok előítélet, melylyel ez áhitattal szemben kivált a műveltebb osztályoknál találkoztunk, lassankint oszladozik; az ellenszenvet bensőségteljes ájtatosság váltja fel s ma már — Istennek hála! — alig találunk keresztény családot, melyben otthonos nem volna a szent olvasó.

E vigasztaló jelenséget látva, úgy gondolom: arra kell törekednünk, hogy a híveket ez áhitat szellemébe vezessük s előttük — a rózsafüzér titkaiban elrejtett kegyelemkincseket lehetőleg kiaknázza, — való fényükben ragyogtassuk. „*A legszentebb Rózsafüzér Titkai egyházi beszédekben*” című szerény kötetemmel a nyilvánosság terére lépni szándékozom. Huszonnégy, eléggé terjedelmes szent beszédben dolgoztam fel a Rózsafüzér kinálkozó anyagát s célszerűbb kezelés és fölhasználás okáért az örvendetes, fájdalmas és dicsőséges Rózsafüzér szent titkait adventi, nagybőjti és októberi, külön-külön is önálló sorozatokba osztottam.

A mű sajtó alatt van s 14—15 nyolcadrét iven, csinos kiállításban ez évi szeptember 15-én fog megjelenni, hogy a főtiszt. lelkész urak az októberi sorozatot már az idén fölhasználhassák. A fűzött példány ára 1 frt 10 kr., a vászonkötésű 1 frt 50 kr., mely alulírt szerző, vagy a Pázmány-sajtó címére (Szatmár Deák-tér) küldendő.

Mivel a művet nem szándékozom tulságosan nagy számu példányban nyomtatni, tisztelettel kérem az előfizetési pénzek mielőbbi utalványozását, vagy legalább a megrendelés szíves jelzését, hogy — ha a kötet a sajtó alól kikerül — az előbb jelentkezőknek azonnal megküldhessem. Kelt Visken (Máramaros vm.), 1894. évi Julius hó 16-án, Karmelhegyi Boldogasszony ünnepén. *Nosvay Lajos*, rk. plébános.

A szent család naptára, melynek megjelenését mindenféle nagy érdeklődéssel szokta a katolikus közönség kísérni, nemsokára kikerül a sajtó alól. A naptár jövő évfolyama is büszkén lép abba a dicső nyomba, melyet az előbbi évfolyamok törtek. Ugyanoly jeles dolgozatok, ugyanoly ékes képek fogják díszíteni, mint az előbbi évfolyamokat s hisszük, hogy a katolikus közönség és ép oly szeretettel fogja fölkarolni, mind eddig minden évben.

A szerkesztőség üzenetei

B. V. Veszprém. A Budapesten főnálló vasuti tisztképző tanfolyamon, melynek célja és föladata azon egyének elméleti képzése, kik a vasuti vállalatoknál a forgalmi, kereskedelmi és távirdai szolgálathoz mint hivatalnokok alkalmazást kívánnak nyerni, a tanév szeptember 1-én veszi kezdetét. Az előadások hetenként összesen 30 órára terjednek s d. u. 3 órától esti 8 óráig tartanak. Tanfolyam hallgatókul oly egyének vétetnek föl, kik eredeti vagy körjegyzőleg hitelesített másolati okmányokkal igazolják, hogy: 1. megfelelő elméleti képzettséggel bírnak, 2. 18-ik életévüket már betöltötték, vagy a tanfolyam bevégeztéig, illetve a képesítő vizsga letételeig betölteni fogják, 3. magyar állampolgárok, 4. a hivatalos magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják, 5. feddhetetlen előéletűek, mi a tanulmányoknak netalán már korább történt befejezte óta eltelt időre nézve hatóságilag megerősített foglalkozási és erkölcsi bizonyítványokkal igazolandó, 6. a vasuti szolgálatra testileg is alkalmasak, minek bizonyítására a vasuti vállalatok orvosai és a közhatalósági orvosok hivatják. Mi az elméleti előképzettséget illeti, hallgatókul azok vétetnek föl, kik valamely főgimnáziumot vagy főreáltanodát, vagy azokkal egyenlő rangban álló kereskedelmi vagy katonai tanintézetet sikerrel végeztek és az előírt érettségi vagy záróvizsgát megfelelő eredménynyel letették, valamint azok, kik a cs. és kir. hadsereg vagy a magy. kir. honvédség tényleges állományában szolgáltak s a tényleges vagy a tartalékos tisztvi vizsgát sikerrel letették. A tanév f. é. szept. hó 1-én kezdődik s egyhuzamban 10 hónapon át tart. A tanév befejeztével távozási bizonyítványban részesített hallgatók a hazai vasutakhoz osztatnak be és három hónapig tartó gyakorló próbaszolgálat után a minden év október 10-től december 23-ig terjedő időszakban megejtendő képesítő vizsgára bocsátatnak és a vizsgálat sikeres letétele esetében a vasuti szolgálatra képesítő bizonyítványt nyernek. Beiktatási-díj fejében mindenki 10 forintot tartozik fizetni: a tandíj pedig 60 forintban van megállapítva. Azok, kik szegénységük alapján a tandíj fizetése alól magukat fölmentetni kívánják, ez iránt beiktatásuk alkalmával, de legkésőbb a beiktatást követő 8 nap alatt a f. évben kiállított és hiteles adatokra támaszkodó szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt és a tanfolyam igazgatóságánál benyújtandó külön kérvénnyel folyamodhatnak. Az egész tandíj elengedésére csak azok tarthatnak igényt, kik az érettségi bizonyítványban az érettségi vizsgálat tulajdonképeni tantárgyaiból kizárólag jeles és jó osztályzatot mutatnak föl: ellenben azok, kik az érettségi tárgyak sorában elégséges osztályzattal is bírnak, csak a tandíj felének elengedésére számíthat-

nak. Mindazok, kik e tanfolyamban az 1894—5-iki tanévre fôlvételüket ôhajtkák, ez iránt vagy írásbeli folyamodványt nyújtsanak be, vagy személyesen jelentkezzenek. A kellôleg fôlszerelt és bélyegzett folyamodvány átnyújtható, vagy bérmentve beküldhetô a tanfolyam igazgatóságához (Bpest, VIII. ker. Luther-utca 3 sz.) f. é. aug. hó 10-tôl aug. 25-ig, a személyes jelentkezés és beiktatás pedig kezdôdik aug. 27-én és tart bezárólag szept. 2-ig; a késôbb jelentkezők fôlvételre többé igényt nem tarthatnak, illetve szept. 3-tól 15-ig utólagos fôlvételnek csakis minisztertôl kinyert külön engedély alapján van helye — **J. E. Kun-Szt.-Márton**. Trappista sajtót e címen rendelhet: Trappista kolostor Banjaluka, Bosznia. **T. Gy. Attala**. Azt kérdi, mik azok a szabadkômivesek? A szabadkômivesség társulat, melybe mindenkit bevesznek valláskülönbség nélkül, de aztán lassan-lassan letörôlnek róla a vallásosság mázát, ha ugyanis menne közéjük vallásos ember is, de ilyen nem megy. A szabadkômivesek célja, hogy az uralmat magukhoz ragadhassák, azért nagyon összetartanak s ugyancsak tolják a maguk emberét a magas polcokra. Különösen fôlhasználják az alkalmat, ha valamely szabadkômivestárs befolyásos állásra emelkedik, mint most, amidôn szabadkômives a miniszterelnök is. A szabadkômivesség dühöngô, gyûlölettel viseltetik a trónok és az egyház iránt, mert ezek átkos céljainak útjában állanak. A szabadkômivesek persze nem merik bevallani törekvéseiket, hanem bolonditanák a világot, hogy a szabadkômivesség jôtékony társulat, ha t. i. a világ lóvá hagyná magát tenni. Csakhogy mindenki tudja, hogy ez a jôtékony társulat, s a szabadkômivesség egyetlen jôtékony intézetet nem hozott létre; valamint azt is tudja, hogy gyûléseit zárt ajtók mögött meri csak tartani és senkit be nem bocsátana, aki nem közéjük való, ily gyûlésekre. Bizonyára azért, mert jôtékony dolgot mivel. A szabadkômivességet, ha vallásnak tekintjük, úgy a vallástalanság vallása. Különben nagyrészt az egész jeles kompánia zsidókból áll. — **H. F. Kis-Kanizsa**. Nagy-Váradon. — **B. J. Rakasz**. Bpest, Zsibárus-utca 7. — **Kranciezký János Eger-Szalók**. Tartozik 1 frt. 50 kr. Kérnök annak mielőbbi beküldését. — **N. L. Ikervár**. Megkaptuk. — **R. F. Igal**. Rendben vagyunk. — **Ifj. K. F. Bazita**. Áttettük: önnek most a „Magyar Néplap” fog járni, nekünk pedig még 1 frt. 20 kr. — **B. K. Bustyaháza**. Igaza van. Még 95 krt. kapunk. **K. K. Pásztó**. Az illetônek épp úgy mint önnek ismét rendesen elmegy a lapja. Ha annak dacára se kapja meg, az ottani postán keresse. — **J. F. Udvari**. Telepítési ügyben a községi jegyzônek kell jelentést tennie. Ha nem tesz, kényszerítsék rá. — **N. J. Sopron**. Egyszer Ádler, máskor Adlerert ír: melyik a helyes? Különben Lörnynek üzlettársa nem volt. — **Gr. M. Rózsahegy**. Nem nyert. — **S. J. Gyôr**. Igen szívesen tesszük. — **T. J. Bogács**. Köszönjük az új elvarrat megismerését, kinek annál jobban örülünk, mert ellenség karmai közül szabadulva jött hozzánk. A lapot küldjük neki. — **Özv. R. F. Kis-Komárom**. Vegye e sorokat nyugtának, melyekkel elismerjük a a gyûjtés beszolgáltatását. — **B. J. Háshágy**. Nem tudjuk minô ivatekért. Küldjön be egy mintát s akkor megmondjuk az árát, ha azt is tudunkra adja hány példányt akar? — **L. L. Lédec**. A könyvecskét megkaptuk, de miután hozzánk naponkint kosárszámra jönnek a levelek, ne tessék csodálkozni, hogy kérelméről meg is feledkeztünk s azt kérjük: legyen szíves még egyszer megírni, mi ügyben is járunk el? — **M. K. Szakolea**. Sziklay könyvét másodszor küldjük már. Az elsô példány, ha nem ment kézhez, a postán rekedt. A tót rôpiratról is jeleztük már, hogy nem jelenik meg. Kevés megrendelô érkezett. A címszalagot átjavítottuk. — **Sz. A. Ó-Kanizsa**. A 160 drb. 4-70 kr. A hirdetés háromszori közlése 2 frt. 20 kr. — **K. J. Kisbér**. Kioszthat mindent. Az mind ajándék s nem kell érte semmit se fizetni. Mi is tudjuk, hogy a protestánsok között is sok elvtárs van, kik utalják a polgári házasságot és szívesen támogatják a magyar néppártot. Isten éltesse e derék polgártársakat. Örömmel fogadjuk ôket. — **T. R. Ó-Kanizsa**. Azt kérdezi ön, hogy milyen hatással van a pálinka az egészségre? Olyannal mint a méreg. A pálinka annyit segít a munkás ember munkabírásán, mint az ostora tulságig terhelt vonós állaton. A bepálinkázott ember ugyan azt hiszi, hogy ilyen állapotban könnyebben bírja a dolgot, pedig dehogya. A csalódást az okozza, hogy

a szesztôl némiképp elbôdítva nem veszi észre, hogy ilyenkor sokkal nagyobb erôfeszítést tesz, mint mikor egyáltalán nem iszik. — **B. K. Bustyaháza**. Nem tartozik. Az ajándék majd elmegy. — **S. M. Vaskoh**. Horvát-magyar grammatikáért tessék könyvkereskedôhöz fordulni — **P. J. Velem**. A „Mezôgazda” elsô félévi folyamáért 1 frttal, a „Magyar Néplap” második félévi számaiért pedig 95 krt., összesen tehát 1 frt 95 krt. fizet. — **K. J. Szepsli**. Jövô számunkban közöljük a nálunk kapható könyvek jegyzékét. Tessék választani. — **Hidegség**. Idejét multa. — **Margitfi**. A gondolat nem lenne rossz, de a technika, az sok kifogás alá esik.

A 30-ik számban közölt sakkalány megfejtése:

„Oh te Magyar Néplap!
Gonosz a te szavad,
Rémül tôle zsidó
S szabadkômives had,
Büntetésül az Ég
Örök koronát ad.”

Helyesen fejtették meg:

Kis Antal József, Bugyis Mihály, Csokonyay Agapit, Piskátor Ferenc, Kluk Ignác, Nagy Karolina, Miklós János, Dankó Ferenc, Bárány Ferenc, Mózner Ferenc, Walter Antal, Csay Ignác, Csay Karolin és Mariska, Józsa Erzsébet, Óra József, Tar György, ifj. Babik János, Toth Ferenc, Livoll Antal, Kasztel Antal, Sipos Ignác, Zsebô József, Kettinger András.

Budapesti piac.

Hivatalos árak:

Buza	bánsági	uj	77—81	klg.	6 70	6 60
—	tiszavidéki		77—81		6 35	6 65
—	pestvidéki		77—81		6 30	6 60
—	fehérmezei		77—81		6 30	6 60
—	bácskai		77—81		6 10	6 70
Rozs	—		70—72		5 05	5 10
Árpa	takarmány		60—62		—	—
—	égetni való		62—64		—	—
—	sôrfôzdei		64—66		—	—
Zab	—	ó	39—41		—	—
—	—	uj	39—41		6 25	6 40
Tengeri	bánsági	ó	75		—	—
—	másnemû	uj	73		5 35	5 40
Kôles	—	ó	—		—	—
Repcé	káposzta		—		9.—	9 50

Lisztûzlet. Árak:

Sz.	0	1	2	3	4	5
frt	12.	11.40	10 90	10.	9 80	9 40
6	7	8	F	G	korpa	
8 50	6 90	5 60	3 90	3 50		

100 kilonként, összsúlyt tiszta súlynak értve.

Hüvelyesek és termények. Az elmúlt héten a hüvelyesek forgalma már sokkal élénkebb volt. Árak csak névleg jegyeztettek. Bab, nagy fehér 5.50—5.75 frt, kis gömbölyű 5.75—6. frt, törpe 7.—7.75 frt. — Borsó 8.50—9.50 Lencse, 6—12 frt minőség szerint. Kôles 4.75 Kôleskása 8 $\frac{1}{2}$ —9 $\frac{1}{2}$ frt. Kendermag 7.75—8 frt. Mák, kék 30 frt, szürkemák 29 frt. Moharmag 8.50—8.75 frt 100 kilogrammonként.

Élelmi cikkek. Tojás, elsô minőségû ládatojás 26.50 frt, csekélyebb 25.—25.50 frt 1440 darabot tartalmazó eredeti ládában. Baromfi. Csirkék 60—80 kr., kacskák 90—1.20 frt. Hizott libák 3.60—4.50, nehezebbek 5.50 frt. etettek 1.80—2.40 ft páronként. Borjúvásár. Eleven borjúk 28—30 kr., elsőrendű 32—34 kr. fogyasztási adó nélkül.

CSODA-CSEPPEK

gyomorgyengeség, étvágytalanság, gyomorpufladás, székrekedés, gyomorszorítás és fájás, gyomorrontás, eszmélet, szédülés, sárgaság, lép és májbetegség, aranyér ellen. Ara egy üvegnek 40 kr.

CSODA-KENET

esűz és minden hűlés, rándulás vagy erőltetésből eredt in- és esontfájdalmak úgy fogfájás ellen kitűnő hatása. Ara egy üvegnek 40 kr. **Kapható egyedül a feltalálónál:**

ZSÁLECZ ISTVÁN

gyógyszerésznél

Kőröshegyen (Somogy m.)

Jegyzet: A rendelőnek előnyösebb, ha az összeget 30 kr. postaköltséggel előre beküldi.

Két erős keresztény vidéki fiu lakatos tanoncznak felvétetik
Pozsgay Lipót, VIII., Népszínház-utca 13.

TRAPPISTASAJT.

Ajánljuk a saját zárdánkban készült

PORT DU SALUT TRAPPISTASAJTOT

elismert kiváló minőségben, mely kilenczszor Párisban és ugyanannyiszor Londonban nagy aranyéremmel (I. jutalom) lett jutalmazva. E sajt néhány év óta Magyarország legtöbb városában annyira meg lett kedvelve, hogy ez ideig nem voltunk képesek eleget gyártani. Minthogy azonban most tetemesen megnagyobbítottuk sajtgyárainkat, abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy minden kívánalomnak megfelelhetünk. Ez a sajt 1 $\frac{1}{4}$, 1 $\frac{1}{2}$ 2 és 2 $\frac{1}{2}$ kilós darabokban adatik úgy, hogy egy póstaí, 5 kilóig terjedő csomagban 2, 3 vagy 4 darab küldetik. Arjegyzőkkel szívesen szolgálunk A sajt csakis utánvétellel küldetik, még pedig postán vagy gyorszállítmányképen. Próbarendelést ajánlunk, ez mindenkit meg fog győzni árunk jóságáról. — Tisztelettel 3—3

A máriasterni trappistazárda sajt-sör-posztógyára.

Ó-Kanizsán (Bács m.)

Szillágyi Antal fűszer és vegyesüzletében jó családból való katolikus ifju tanulóul főlvetetik. 1—3

Női cselédek

folyton kerestetnek s 50 kr. díjért elhelyeztetnek Budapest, Baross-utca 7. sz. **Pataky Ferencz**, — igazságszerető keresztény — cselédelhelyező intézetében. Figyelmeztetés szolgálatba jövő leányoknak: ne hagyják magukat elfogni az utcán senkitől sem. Gazdaszszonyok is ajánlatnak plebániákra.

Főt. Plébánia-Hivataloknak.

A „Szent Gellért“ könyvnyomda tisztelettel adja tudomásul, hogy ezentul az összes egyházi nyomtatványokat raktáron fogja tartani, melyek a legjutányosabb áron lesznek kaphatók. Eddig raktáron vannak és azonnal küldhetők: **Testimonium Confirmationis 100 darab 50 kr.**

Kivonat a születési anyakönyvből 100 drb 60 kr. — Halálozási értesítvény 100 drb 70 kr.

Keresztelési, Házassági és Halálozási ürlapok,

finom erős papírra nyomva: 100 darabja 1 frt 20 kr.

Továbbá kaphatók: **községi hitelszövetkezeti tagsági és törlesztési könyvecskék.**

Ezen nagy 8-rétű 8 oldalas, erős borítékkal ellátott könyvecskék darabját 2 krajcárjával adjuk.

A „Szent Gellért“ könyvnyomda ezenkívül elvállal mindennemű megrendelést, egyházi, községi és magán jellegű nyomtatványokat és szállítja azokat a legrövidebb idő alatt, s legjutányosabb áron; erős, jó papírt ad s tetszetős, csinos kiállításra nagy sulyt fektet.

Tisztelettel kérjük a főt. Plébános urakat, a községi elöljárókat, a különféle egyletek tagjait s minden katolikusot, hogy nyomdai megrendeléseiket ezentul ne zsidó vagy szintelen nyomdában eszközöljék, hanem keressék meg a „Sz.-Gellért“ katolikus könyvnyomdát, mely mindenkor rendelkezésükre áll s így is támogassák a kath. ügyet. Fogjunk össze valamennyien, akkor boldogulunk.

Könyvnyomdánk mint a katolikus érdekek megrendíthetetlen támogatója, büszkeségét helyezi abba, ha az igényeket minden tekintetben kielégítheti s a megrendelőktől csak dicséretet arathat.

Tisztelettel

Budapest, 1894. április 12. (I., Döbrentey-utca 18.)

a „Szent Gellért“ könyvnyomda.